

ՐԱՅԵԻԽԱ

THE RAHNUMA

Telephone: Ashland 1461

A WEEKLY PAPER

Annual Subscription \$5.00

Published by H. K. Krikorian, 194 Lexington Ave., New York, N. Y.

Entered as second-class matter August 15, 1924, at the Post Office at New York, N. Y. under the Act of March 3, 1879

Vol. VII, No. 29, August 8, 1925

Հիւլտ 7, Նո. 29, Օգոստոս 8, 1925

ՊԷՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ԳՐԻՍԹԻՅԱՆԼԳՏԱ ԷՍԱՍԻ ՇԵՅԼԷՐ

Միւսահէպէ Բէօշէպի

Սիւալ. «Գրիսթիանլըգտա էսասի օլան շէյ-լէր նէ տիր: Գրիստոսըն ուլուհիյէթի, պաքի-րէտէն տօղմասը, գըլամը վէ թէքրար զուհուրը էսասի սայլըլը՝ մը:»

Ճէվապ. — «Գրիսթիանլըգըն էսասը նէ՞ տիր», սիւալընա պիր գաչ Փարգըլը նօգթա ի նազարլարտան ճէվապ վէրիւլէպիլիր:

1. Գրիսթիանլըգ պիր տին օլտուղու հալ-տա անը տիկէր տինլէրտէն թէՖրիգ էտէն էսա-սի խուսուս նէ՞ տիր, տէմէք տիր: Տին առէմին Ալլահ իլէ օլան ալազասը օլտուղուստան պու ալազայը խտարէ էտէճէք օլան իլհամ հէր պիր տինին էսասընը թէչքիլ էտէր: Գրիսթիանլըգըն իլհամը Գրիստոս տըր: Պաղըլար պու իլհամը Բիթապ ը Մուգաստտէս զանն էտէրլէր, իսէ տէ տօղրու տէյիլ տիր: Ահտ ը Աթիգ Եհհուտի տի-նինին իլհամը տըր, Եհնի Ահտ եաղըմազտան էվլէլ Գրիսթիանլըգ վար ըտը: Ձիրա պրազը-լան թէմէլտէն եանի Յիսուս Գրիստոստան մա-տա պիր թէմէլ պրազմաղա հիչ պիր քիմսէ մուգթէտիր օլամաղ»: «Գափու պէն իմ, պիր քիմսէ պէնտէն կիրէրսէ խէլաս պուլուր:»

Գրիստոսսըգ Գրիսթիանլըգ օլմազ:

2. Գրիսթիանլըգ Գրիստոսա տաիր պիր ի-ման Փարզ էթտիյի սէպէպտէն, մէգքիւր սիւա-լըն պիր մանասը տա շու օլուր, եանի Գրիստոս հազգընտա նէյէ ինանմաղըլըմըգ Գրիսթիան-լըգ իչիւն շարթ տըր: — Պու սիւալըն ճէվապընը

պիղէ Գրիստոս վէ ըհսուլլար վէրմէլի տիր: Գրիստոս տէտի, «Պուսնա ինանընըգ քի պէն Փէ-տէրտէ իմ, Փէտէր տախի պէնտէ պիր, վէ իւ-լա հէման օլ ամէլլէր իչիւն պանա ինանընըգ», եանի Գրիստոստա Ալլահըն իզհար օլուստուղը-նը վէ պու իզհարաթըն քէնտինին հայաթընտա կէօրիւլտիւլինէ ինանմազ: Բէսուլլար տիւն-եայա Գրիստոսը թազտիմ էտէր իքէն, անըն հայաթընը էօլիւմիւնիւ վէ գըլամընը գիքը է-տէրէք պու զաթը խէլասքեար տէյու գապուլ էթմէլէրինի թալէպ էթտիլէր: Շու հալտա Բը-րիստոսա տաիր իմանըմըգ իչիւն էսասի շէյլէր անըն ուլուհիյէթի, քեամիլ հայաթը, մանա-տար էօլիւմիւ վէ գըլամը տըր: Բէսուլլար հիչ պիր եհրտէ Յիսուսըն պաքիւրէտէն տօղմասընը իմանըն էսասը տէյու թազտիմ էթմէտիլէր: Յիսուսըն աճայիպ տօղուչու անըն ուլուհիյէ-թինի թէՖսիր էթմէզ, անճազ իլահի հայաթը, էօլիւմիւ վէ գըլամը անըն աճայիպ տօղուչու-նու թէՖսիր էտէպիլիր:

Գրիստոսըն թէքրար զուհուրընը հէմ քէն-տիսի հէմ ըհսուլլար թէէքիտ էթտիյի իչիւն օ տախի Գրիսթիանլըգըն էսասի թալիմինտէն սա-լըլըր: Ձիւնքի էկէր Գրիստոսըն թէէսիս էթ-տիյի «Մէլէքիւթ» նիհայէթ քէմալէ եէթիչմէ-յէճէք իսէ չիւրիւք պիր պինա օլմուչ օլուր: Լաքին պու սըրատա պիր եանլըչտան սազըն-մալըլըգ: Պիր մէպտէյէ եա պիր վազըրանըն հա-գիւրաթ օլտուղուսնա ինանմազ անըն Ֆէլսէֆի թէՖսիրինէ տաիր Ֆիլան եա Ֆիլան գալլա տախի ինանմաղը Փարզ էթմէզ: Ձիւնըն մէվ-ճուտիյէթինի ճիւմլէմիզ պիլիր վէ գապուլ է-տէր իզ, լաքին անըն թապիաթընը թարիֆ էթ-մէքտէ ալիմլէր հալա իթթիֆազ էտէմէյօր:

Հէր պերիմիդտէ ազլի վէ բուհի ահվալը հէր կիւն կէօրիւպ պիւլիյօրըզ, լաքին բուհն թապիւթը նէ օլտուղը հազգընտա ատէմլէր տա-հա իթթիֆազ էտէմէտիլէր: Քէզալիք Քրիստոսըն ուլուհիյէթի, անըն էօլիւմիւնիւն մանա-սը, դըյամընըն թարղը վէ զուհուրոնըն ալա-մէթլէրի հազգընտա հէր հանկի պիր թէֆսիրի եա թարիֆի եա գաւլը Քրիսթիանլըղըն էսասը տէյու թանըմազ վէ էօյլէ իտտիւա էթմէք տօղ-բու օլամազ:

3. Քրիսթիանլըղըն էսասընա տաիր պիր նօգթա ի նազար տա հայաթ թարաֆընտան տըր: Պիր ատէմին հազիգաթէն Քրիսթիան սա-յըմասը իչիւն շարթ նէ՞ տիր: Քրիսթիանլըղը պիր հայաթ մագամընտա ալըր իսէք անըն է-սասը նէ՞ տիր: Քիմլէրի՞ Քրիսթիան սայաճա-ղըզ: Ատէմլէր Քրիսթիանլըղըն իմի իւհիյա-թընա վէ թէշքիւթ վէ ազաիտինէ օ գատար է-հէմմիյէթ վէրմիշ տիրլէր քի մէսէլէնին պու-հիհէթինի իհմալ էթմիշլէր տիր: Քիթապ, Քի-լիսէ, ազաիտ, մէրասիւմ հազգընտա պիր չօգ միւճատէլէ օլուր, լաքին հայաթ Քրիսթիանլը-ղընա էհէմմիյէթ վէրիւմէզ: Պու կիւն ֆընտա-մէնթիլիսք վէ մօքըրնիսք միւճատէլէլէրինին պէօյիւք դըմը պու եանլը խաթթ իւզէրինտէ ճէրէեան էտիյօր: Պիզիմ արամըզտա «բուհ-նու» թապիր օլուհան գարտաշարըմըզ իլէ տի-կէրլէր արասընտա կէօրիւլէն քէշաքէշ տախի պու ճիհէթտէ մէվճուտ օլան սու ի թէֆէհիւմ նէթիճէսի տիր: Թէվպէ վէ տուա տինին էսա-սընը թէշքիլ էտէր իսէ տէ ատէմլէր «Պէնիմ կիպի թէվպէ էթմէյէն, պէնիմ կիպի տուա էթ-մէյէն Քրիսթիան տէյիլ տիր», տէյու տիկէր-լէրի թահգիր էթմէքլէ պէօյիւք եանլը էտի-յօրլար, տիկէր թարաֆտան «Պէնիմ հայաթըմ նէ օլուրսա օլտուն, ազաիտիմ տօղբու օլտու-ղու իչիւն պէն Քրիսթիան ըմ» տէյու հալըն-տան գանի օլանլար տօղբու թարիգտէ տէյիլ տիրլէր:

Հայաթի Քրիսթիանլըղըն էսասը Քրիստո-սըն մուհապպէթ հայաթընը եաշամազ տըր: «Քրիստոս պէնտէ եաշայօր», հայաթի քրիս-թիանլըղըն իման իգրարը տըր:—

Իմտի իճմալ էտէրէք տէրիզ:— Քրիսթի-անլըզ պիր տիմ մագամընտա թարիլի Քրիս-տոսըն իւզէրինտէ միւհասէս տիր, Քրիստոսըն հայաթընտա էսասի ունսուրլար, անըն մու-գատտէս հայաթը, մանատար էօլիւմիւ, էսրա-րէնկիզ դըյամը վէ մէլէքիւթուլահըն միւս-թապպէլի իչիւն վէրաիյի իւմիտ տիր: Պիզիմ

հայաթըմըզտա էսասի ունսուր Ալլահ իլէ միւ-լազաթ նէթիճէսինտէ Քրիստոսընքի նէվտէն մուհապպէթ իլէ եաշանլան հայաթ տըր:—

Պուլարտան պաշգա խուսուսլարտա պիրի-պիրիմիդտէն ֆարղըն էֆքեարըմըզ, ֆարղըն մէսլէքիւմիզ, ֆարղըն ազաիտիմիզ օլապիլիբ եինէ տէ հէփիւմիզ հազիգի Քրիսթիանլար օլա-պիլիբիլ:

Յ. Գ. Գ.

ԳՈՒԷՅԲԸՐԼԱՐ

Պիր Քրիսթիան ֆըրգասընըն սայըճա պէօ-յիւքիւլիւնտէն վէ սէրվէթճէ գուվվէթինտէն մատա հիսապա ալընաճազ պիր ունսուր վար քի օ տա անլէրին ճիտտիյէթի վէ ամէլի Քրիսթի-անլըզա վէրտիլէրի էհէմմիյէթ տիր: Վեր. Կ. Իսթամպօլլեանըն Բահնիւմանըն կէչէն հաֆ-թաքի վէ պու հաֆթանըն նուսիսիւնտէ եազ-տըղը կիպի քիլիսէ թարիլիւնտէ Գուլլըրլար պու իքինճի ունսուրըն գուվվէթինէ տիրի շա-հիտլէր օլմուշ տըրլար: Օ՝ քէնտի պօյուհա կէօրէ տիւնեայա էն պէօյիւք խըտմէթ իֆա է-տէն քիլիսէլէրտէն պիրի օլմուշ տըր: Պիզիմ միլի միւզայագալարըմըզ արասընտա պիզէ տէ տէրհալ եէտ ի մուսվէնէթ ուզատանլարտան ի-տիլէր: 1895 դըթալըն էսասընտա պուլարտան ֆրօֆ. Հէրիսին Այնթապա կէլիպ Հայոց եկե-ղեցիտէ ճէմ օլմուշ օլան 3-4000 ճէմաաթա վէր-տիյի վազ վէ օ փէյզամըն հիւսն ի թէսիրի հա-լա խաթըրըմըզտա տըր: Իսթանպօլտա Միս Պըրճուսըն հէր իղթիշաշ վազթընտա իֆա էյ-լէտիյի խըտմէթլէրի վէ պու կիւն Գօրֆուտա պաշընա թօփլատըղըն եէթիմլէրին մատտի վէ մանէվի իհթիյաճընա կէճէ կիւնտիւզ սարֆ ը գուվվէթ էթմէսինի թագտիր էթմէմէք գապիլ տէյիլ տիր: Ծու վազթ օլմուշ նիչէ պէօյիւք միլլէթլէր էրմէնինին միւզայագալարընը ու-նութմուշար լաքին հալա պու քիւլիւք քիլիսէ-նին ատէմլէրի անլէրէ իլթիւրաք ը հիսս կէօս-թէրմէքտէն ֆարիզ կէլմէյօրլար: Պու վազըն անլէրտէ Քրիսթիանլըղըն ամէլի վէ հայաթի գուվվէթինին ֆաիլ պուլուլտուղընա շահիտ տիր: Պիզ տախի հէր նէ գատար քիւլիւք վէ մաղտուր պիր միլլէթ իսէք տէ Քրիսթիանլը-ղըն հայաթի գուվվէթինի քէմմիլ ճիտտիյէթ ի-լէ հըֆզ էտէրէք քէնտի մէվճուտիյէթ զայէմի-զէ տահա էյի պիր խըտմէթ իֆա էտէպիլէճէ-յիլ:

Յ. Գ. Գ.

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

ՊԵՅԻՒՄ ԲՈՒՀԱՐ

Ուսումնական կենտրոնը օլիգարխի օլիգարխի հրահանգով մալիք օլիգարխի: Երբ էլի պիտի Փա- միլիանտան իսկ վէ էլի թալիմ ալմը իսկ Փիթերի Իսթենտէր, Ձեզար, Ուոլթիսթըն, Շէքսպիր եւ Գոլոմպոսա տողրու ուշար: Վաստի պիտի մու- հիթտէն իսկ Հէնրի Փորտ, Բուր վէ Մագգոր- միթի խալ թուրար: Պուսլար պէօլիւքիւք վէ մուվաֆադիյէթ իշլին միսալար տըրլար: Մէ- զադ մէսէլէսինի պիտի թարաֆ էտէրէք սիւալ էտէր իզ. Ենի նէսլ պու խալարա նաճըլ գլաղուղանա պիլի:

Պու պէօլիւք ատէմլէրին էօմրիւնիւ թահ- լիլ էտէր իսէք կէօրէնէլիզ քի, թէսատըֆ՝ պէօլիւք պիտի րօլ օյնամը տըր: Պուսա պախթ տախի տէնիլի քի Փիլան եէրտէ, Փիլան վադթ- տա եա մէմուլ օլուսմայան հալ ու քէյֆիյէթ ալթընտա տողմուլ օլմագ անլէրի իլէրի եիթէ- լէմիլ օլալիլիլ: Ալամանիայա պու կիւն պիտի նափօլէօն լաղըմ, լաքին էկէր օ Մ. Ամէրիգա- տա կէլէտ ասըլըր:

Թէսատըֆ եա պախթը հիսապա ալարագ չու տա սահիւս տիտ քի՝ պէօլիւք ատէմլէր Փուրսաթ կէլտիլինտէ օնու գափմաղա հաղըր օլան քիմսէլէր տիլլէր: Պու սէպէպտէն է՝ կէնձ. Փուրսաթըն կէլմէսինի պէքէր իքէն սէն տէ օնու եաղալամաղա քէնտի քէնտինի հաղըր- լա: Բէնտի քէնտինի պիլտիլին եօլտա հաղըր սաղլա քի օ տադիգէ սէնի պէքէլիպ տուրմագ: Հաղըր պուլուսմանըն եալընըզ եօլու քէնտի քէնտինէ սատըզ օլուպ քէնտի մէզաղընա քէն- տի մէյլ վէ իսթիտատընա կէօրէ հաղըրլանըպ պաղալարը թադլիտ էթմէմէք վէ պաղալար սանա թէէսիթ էթմէսինէ պրագմամագ տըր: Պու սատէ կէօրիւնիլ լաքին չօզ կիւն տիլ:

Ազ քիմսէլէր քէնտի եօլլարընտա սիւլիւք էտէրէք մուվաֆադ օլուրլար: Չօղլարը ա- խէրլէրին թահսինինէ մագհէր օլմագ իսէ սաա- տէթսիլ օլուր: Օնլար մէտհիյէ, միւտահէնէ վէ արգալարը թափըլանմագ իսթէրլէր վէ հէփ- սինտէն զիյատէ քէնտիլէրին եափտըղընա, եա մալիք օլտուղուսա ախէրլէրին հասէտ էթմէսի- նի իսթէրլէր: Պու ուֆագ պիտի իշ տիլ. հաղիգի պէօլիւքիլ պուստան եօղարը տըրլար:

Տախմա իշլէ վէ էօյրէն: Տախմա էօյրէնմէ- յէ սայ էյլէ: էօյրէտէնլէրին էօնիւնտէ թէվա-

ղու իլէ օթուր վէ նէ քի թէլիլին էտիյօրլար իսէ անը եութմաղա չալըլ:

Կէօսթէրմէյէ, նիւմայիլէ չալըլմա: Սէնին տողրու պաղալարըն եանլըլ իտիլինի էօյրէթ- մէք իշլին վադթ սարֆ էթմէ: Բէնտի էօմրիւ- նիւ քէնտի թարղընտա եաչա: Գարարըլըն տող- րու օլտուղուսա էմին օլմագտան գարար էթմէ, վէ տողրու օլտուղուսա գանի օլտուղտան սօնրա պաղալարըն տէտիլինէ էհէմմիյէթ վէրմէ:

Պէօլլէնէ պէօլիւքիլիւն հաղիգի ուստու- րընա մալիք օլուրսըն վէ Փուրսաթ կէլտիլին- տէ անը եաղալամաղա հաղըր օլուրսըն:

ՏՈՒԱՆԸՆ ԹԵԻՍԻՐԻ

«Իմտի սիգ... տուա էտիմիգ»

Տուա իշ տիլ: Հէր հանկը պիտի իշ, վադթ, միւթէլաա վէ գուլվէթ սարֆը թալէպ էտէր: Տուա էթմէք տախի պիտի իշ տիլ: Թէնպէլ ատէմ տուաքեար օլամագ. «Ույանըզ տուրուպ տուա էտիլիլ»: Տահասը վար. պիտի վաղը վաղ վէր- մէքտէ իշլէյօր. մուալլիմ թալիմ էտէրքէն իշ- լէյօր. պիտի խաթիպ խիթապէթինտէ իշլէյօր. պիտի խաթիպ պիտի միւմին տուա էթմէքտէ իշլէ- յօր: Պիլ քիմսէ տիւնեանըն էն մէհուր վաղը- լարընտան պիտի սայըլան Սիւրընա վաղըլըզ- տա մուվաֆադիլթիլին սըրընը սուալ էյլէ- տիլինտէ ճէվապէն տէմիլ տիլ. «Սէն Կիրակի սապահլայըն վաղտան չէյրէք սաաթ մուգատ- տէմ օտամա կէլ վէ սիւալըլըն ճէվապըն օրա- տա վէրէյիմ:» Միւմալիլէյ հտէնիլտիլի վադթ- տա վաղըլըն օտասընա կիթտիլինտէ, Սիւրըն պու ատէմի ալըպ քիլիսէնին աչաղը գաթընա կէօթիւրիլ քի օրատա միւպէրին ալթընտա պէօլիւք պիտի օտատա 200 գատար միւմիլէր տիլ իլգէրի կէլմիլ տուա էտիյօրլար: Սիւրըն պուսլարը կէօսթէրէրէք «Պէնիմ վաղըլըն գուլ- վէթ մախգէնի պու տըր» տէմիլ տիլ: Սիւրըն վաղը իլէ իշլէտիլի կիպի անըն արգասընտա տուրան օլ պէօլիւք տուաքեար կիրուս տուատա իշլէյօր իտի:

2. «Տուա իշ կէօրիլ»: Մագսէտէ եէթիչ- մէք իշլին էն գըսա եօլ Ալլահըն թախթընտան կիտէր: Տուա ալէսսէվի գանն օլուստըղընտան զիյատէ իշ կէօրմիլ վէ էլան կէօրիլյօր: Էվ- լատ ուլլահըն տուալարընա ճէվապէն Ալլահ իշ- լէմիլ տիլ: «Պէնիմ իսմիլէ հէր նէ տիլէրսէ-

նիզ անը իճրա էտէրիմ, թա քի փէտէր Օղուլտա
թաղիզ օլունա:»— Յովհ. 14, 13, 14:

3. «Տուա իշխտիր»: Տուաքեարը իշխեթմէք
իշին տուա էթմէքտէն տահա էմին վէ միւհս-
սիր պիր թարիգ պիւմէմ: Եւփամատըղըն,
պէլքի եափմագ իսթէմէտիյին իշ նէ՞ տիր: Անը
տուա մատտէսի էյլէ: Բուհանի հազմսըղըզ-
տան, թէնպէլիքտէն գուրթուլմագ իսթէ՞րմի-
սին, ճիտտէն տուա էյլէ: Քիլիսէ թարիսինտէ
էն պէլի իշճիլէրտէն նիշէլէրի քէնտի տուալա-
րընա ճէվապ օլարագ, հազընտա տուա էթ-
տիքէլէրի իշէ կիրմիշ տիրէր: Պու սօն սէնէլէր-
տէ միսիօնէլիք տաիրէսինտէ էն պէօյիւք
իւրտմէթ վէ իշ կէօրմիւշ օլան Տր. Կրինֆէլ,
Լապրատորտա հէթմէ օլան պէօյիւք իհթիյաճ
հազընտա իշխտիպ Ալլահա տուա էտիյօր իտի
քի պու թարլա իշին պիր ատէմ գալտըրսըն:
Վէ տուատա տէվամ էթտիքճէ քէնտինէ էօյլէ
կէօրինտիւ քի Ալլահ քէնտինի պու թարլայա
տալէթ էթմիշ տիր վէ Լապրատորա կիթմէլի
տիր: Անըն էօմրինին թարիսինի աղ չօգ պի-
լէն պիրի էյի պիլիւր քի Տր. Կրինֆէլ պու տուլ-
ղուսընտա եանըլըն տէյիլ իտի: Տուա իշխ-
տիր: Վազթըլլէ՝ թամաքեար գէնկինին պիրի
հէր կին Ֆուգարա իշին տուա էտէր իմիշ:
Պիր կին օլլու «Պապա, չու Ֆիյաթլարընը
եիւքսէլթմէք իշին սաղլամագտա օլտուղըն
պուղտայ անպարլարընը անախթարլարընը
պանա վէր» տէր: Փէտէրի «Նէ՞ եափամագսըն
օլլում», տէյինճէ օլլան, «Պապա ֆազլիլէր
իշին էթտիյին տուալարա ճէվապ վէրէճէյիմ»
տէյիւ ճէվապ վէրիւր:

Էվլէթ, Տր. Ու. Ու. Հուայթըն տէտիյի
կիպի «Տուա իշ տիր: Տուա իշ կէօրիւր: Տուա
իշխտիր:» «Եւ Բապպ պիղէ տուա էթմէսինի
թալիմ էյլէ:» «Իմտի սիզ պու մինվալ իւզրէ
տուա էտինիզ:»

Մ. Մ. ԱՅՃԵԱՆ

Փէսէտինա, Գալ.

Պաշալար սանա ֆուրսաթ վէրէպիլիլէր:

Լաքին օնու ալաճագ օլան անճագ սէն սին:

Իշտէ իսթէտիյին գատար իլէրի կիթ ամմա
օյունտա չօգ իլէրի կիթմէ:

Միւթէպէր քիմսէ պաշալարըն հազընտա
իթիպար էտէն քիմսէ տիր:

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ

ՏԻՆ ՎԷ ԻԼՄ

Ինսան բուհունըն վէ Ֆիքրինին էն եիւք-
սէք հասրէթ վէ գապիլիյէթինի իզհար էտէն
պու իքի գուվլէթլէր էն զիյատէ ահէնկտէ օլ-
մալը իքէն տիննա գուրուլալըտան պէրու չար-
փըլմագտա օլմուշ տըրլար: Պունուն սէպէպի
հէր իքի թարաֆտա եանըլըն անլայըլ օլմասը
տըր քի, պիրի քէնտի անլայըլընա կէօրէ օլ պի-
րինէ հիւճմ էտիպ պիր գէման վուրուլտուգտան
սօնրա էնճամ խաթա օլտուղունու կէօրմիւշ
տիւր, ֆազաթ եէնի պիր մէսէլէ տահա պաշա-
մըլ տըր: Մալիւմ տիւր քի ինսանլար տինի ան-
լայըլ վէ քէնֆիյաթտա հէր վազըթ թէրագըլ
էտիպ թէքեամիւլ էթմէքտէ տիրէր: Ինսան
ճինսի իպթիտաի հալտէ իքէն հէր օլուր օլմագ
ատէմ, հայվան եա նէսնէլէրէ խարիպ իւթ թա-
պիա խասսէլէր համլ էտիպ օնա սէճտէ էտէրլէր
իտի: Սօնրա վահիտ Ալլահ թալիմի, տահա
սօնրա Գրիսթիյանըզ մէյտանա կէլտի. Լաքին
պիղգաթ Գրիսթիյանըզը անլայըլ ճիհէթիյէ
պէշէրիյէթ թէրագըլ էյլէտի: Իմ սահարըզ-
տան, եըլտըզա պագմագտան, էսքի քիմեաճը-
լըգտան պաշալայթ թէտրիճէն չիմտիքի հալինէ
վասըլ օլտու վէ քիմ պիլիւր տահա նէրէյէ գա-
տար թէրագըլ էտէճէլէր տիր:

Իշթէ պու նաթէմամ հալլէրտէն կէշէր ի-
քէն պու իքի գուվլէթ թապիլի պիր պիրի իլէ
չարփըլմագտա օլմուշ վէ հանկըսընըն էլինէ
զիյատէ գուվլէթ կէշտի իսէ օլ պիրինի էգմէյէ
չալըլմըլ տըր: Տին թապիլէրի պիր վազթ
«տիննա տէօնիւյօր» տէմէյէ ճէսարէթ էտէն-
լէրին կէօլէրինի օյտուլար: Ալիմ տէնիլէնլէր
իսէ Ալլահ վէ ախրէթ տէյէնլէրէ թէատտի էյ-
լէտիլէր: Հէր իքի թարաֆ եէքտիկէրինէ չիւպ-
հէ, ատալէթ իլէ պագմագտա օլմուշ տըրլար:
էնճամ 20նճի ասրա եէթիշտիք. համտ օլսուն
աղիզ թէֆթիշ մահէմէլէրի, զինճիլէր, թօմ-
րուգլար արթըզ եօզ տըր: Արթըզ բուհանի
գուվլէթ իլէ գըլըճ այնի էլտէ տէյիլ տիր. Լա-
քին պու գալղա հալա պիթմէմիշ տիր: Հէր
պիր իմի քէնֆիյաթ մէյտանա կէլտիքտէ պիր
տէֆա գըլամէթ գօփար. սօնրա ինսանլար կէ-
րիւր քի տինէ պիր զիյան կէլմէյօր վէ տին իլէ
իմ այնի մէնպատան սուտուր էտիյօր, այնի
նալիգին մէպտէ վէ գանունլարը տըր. պիր աղ
րահաթ էտէրլէր, եէնի պիր թէճրիւպէ տահա
օրթայա չըգար: Կէշմիշ ասրլարը պրագալըմ:

Փասթէօր կէօղէ կէօրիւնմէզ զէրրէլէրտէ քէն-տի պաշարընա հայաթ վար իտիյինի իսպաթ էտէր էթմէզ, տիւնեայը պիր գօրգու տըր ալ-տը. գօրգուտը քի հայաթ մատտէտէն չըգար տէյէճէքլէր: Պիր ազտան օ գօրգու կէչտի:

Ինսանլար տիւնեանըն թապագալարընը գարըշտըրըր իքէն կէօրտիւլէր քի տիւնեա էօյ-լէ 4-5 պին սէնէլիք տէյիլ 4-5 միլիօնտա տէյիլ, չօգ էսքի տիր: Պիր փաթըրտը տահա գօփտու: Տար Ֆիքըրի տինտարլար գօրգուտըր քի պու թէքվին քիթապընըն սէօղլէրինէ մուխալիֆ կէ-լէն պիր թալիմ տիր, վէ քիթապ երգըրըր: Ճա-հիլ ալիմլէր տէ գանն էթտիլէր քի տինի երգըպ պիթիթտիլէր. հիչ պիրի տէ օլմատը:

Պիր ազտան տիւմէն գաւլի մէյտանա ա-թըրտը վէ իմ կէօսթէրտի քի՝ ալէմ ու ճիհան, տիւնեա վէ գամէր էվվէլա պիր տիւմէն հալին-տէ իտիլէր տէվր էտիպ սօղույարագ տիւնեա-լար, սէյարէլէր թէչքիլ օլունտու վէ պու տիւնեալար տահա ճըվըգ հալտէ իքէն խըզ իլէ տէօնտիւլէրինտէն պէլլէրինտէն հալգալար այ-րըրըպ թօփլանարագ գամէրէլէր, ալլար թէչէք-քիլ էթտի: Հաթթա պազը եէրտէ պու հալգա թօփլանըպ քիւրրէ օլմագտան տօնուպ քէմէր հալինտէ սէմատա գալտը (Ձօհալ): Պիր վէլվէ-լէ տահա գօփտու. գիրա 4000 սէնէ էվվէլ Ալ-լահ խըզաթ իչինի նասըլ եափտըրընը, օ վագ-թըն ինսանընա թամմ թամընա անլաթմայըպ, «Օլտու տէտի՝ օլտու» «եարաթտը» տէմէքլէ իքթիֆա էյլէմիչ իտի: Օ վագըթ օթուրուպ Մովսէսէ իլմի նիւնու վէ իլմի թապագաթ ը-արզ տէրալէրի էօյրէտիպ, տիւմէն գալլինի, ինգիլապ գաիտէսինի անլաթմայարագ «Նասըլ եափտըմ իսէ եափտըմ, պէն եարաթտըմ», տէ-յու էսասը եալընըպ սէօյլէտիյի իչիւն Ալլահը գապահաթը չըգարաճագլար իտի: Հալ պու քի խըզաթ թարիֆինտէ Մովսէսին 4000 սէնէ սօն-րա իլմին կիւն պէլա անլատըրը սըրայը վէ է-սասը տօղրու սէօյլէյիպ թարիֆ էթմէսի պիլէ-էն պէօյիւք իլհամ վէ հիքմէթ օլտուղունու ու-նութտուլար վէ իպթիտատէն պէրրու ինսանըն-րուհանի հայաթը վէ Ալլահա օլան ալագասը իչիւն եաղըլան քիթապլարտան էն սօն իլմի քէչֆիյաթլարը արայըպ պուլմագ տէրտինէ տիւշտիլէր:

Էն սօնրա նէրէտէն իսէ Տարվին վէ Սփէն-սըր կիպի ալիմլէր թէքեամիլ գալլի տէյու պիր շէյ օրթայա աթտըլար: Անլէր նէպաթաթ վէ հայվանաթ ալէմինի թէֆթիչ էտէր իքէն

կէօրտիւլէր քի հայաթ ալէմինտէ հէփ եաշա-յան վարըրըլար կիթտիքճէ տահա սատէ հալտան միւրէքքէպ հալա կէչիյօրլար, վէ գէման միւրուրը, իգլիմ վէ մուհիթ թէէ-սիրի իլէ Փարզը շէքլէր ալըյօրլար. չու գատար քի տահա ալա վէ եիւքսէք նէվտէն օլույօրլար: Պէօյլէ պիր գուվվէթ վէ խասի-յէթի հայաթ քէնտի քէնտինէ եարաթտը եա-խօտ իլհագ էթտի տէյէն օլմատը. անճագ վա-գասայը զիքը էթտիլէր: Մէսէլէ սատէճէ հայա-թը խալգ էտէնին օնա պու գուվվէթի տէ վէր-միչ օլմատը իտի քի, եաշայան վարըրըլար կիթ-տիքճէ թէքեամիլ էթսին, տահա ալալանըն, կէնիլլէնսին վէ պէօյիւսին: Պունու հէր քէս սատէճէ պէօյլէ տիւշիւնսէ իտի ինալիգէ վէ տի-նէ շիւպհէ էտէճէք եէրտէ, եիւղիւ գօյու գա-վանըպ օ գուտրէթ գարըշտընտա պին գաթ զի-յատէ հայրէթ վէ հիւրմէթ իլէ սէճտէ էտէճէք-լէր իքէն, պիր «հալար» տըր, պիր «պէրի հայ» տըր, գօփտու: «Եէթիչին իմմէթի Մէսիհ, տին էլտէն կիթտի» պաղըրտըլար: Նի՞ չիւն... Ալլահ 4000 սէնէ էվվէլ Մովսէսէ պու հագիգա-թը քէչֆ էտէր իքէն սըրայը տօղրու անլաթ-մըշ, տիւնեանըն էվվէլա տիւմէն հալինտէ օ-լուպ սօնրա գաթըլաշտըրընը, սօնրա նուր կէօ-րիւնտիւլիւնիւ, տէնիլլէրին գարալարտան այ-րըրըրընը, սօնրա նէպաթաթ, հայվանաթ վէ-էն սօնրա ինսանըն եարաթըրտըրընը սէօյլէմիչ. նէտէն պու իչին իչինտէ թէքեամիլ մէսէլէսի օլտուղունու անլաթմամըշ: Տարվին թալիմինի Մովսէսէ եաղտըրմամըշ. իչթէ պիւթիւն գալ-ղա պուրատան գօփույօր: Լաքին պու շէչիտ տապայա պաշար իսէք Ալլահա տէնիլլէճէք եա-լընըպ պու տէյիլ տիր: Նի՞ չիւն տիւնեանըն եու-վարլագ օլտուղունու, տէօնտիւլիւնիւ, կիւնէ-չին տէյիլ տիւնեանըն տէօնտիւլիւնիւ, ինճի-գապ գանուընը, էլէքթրիք գուվվէթինի, միք-րօպլարը, պուխար գուվվէթինի, չիչէք աշը-սընը, թահթ էլ պահր վափօրընը, անլաթմամըշ վէ թա Մովսէստէն Պօղոսա, Յովհաննէսէ գա-տար պիր թանէ պու շէյլէրի պիլլէն եօգ տըր: Տիւշիւնմէյօրլար քի նա՞սըլ անլատապիլիւր ի-տի: Վէ մագսէտի տար էլ Ֆինուէ վէ գօլէճէր աշըպ 4-5000 սէնէ էվվէլին Եհհուտիսինի ալիմ չըգարմագ տէյիլ իտի: Մագսէտ հէր շէյի Ալ-լահըն եարաթտըրընը վէ ինսանըն էն սօն վէ էն եիւքսէք վարըր օլուպ, օնտա Ալլահըն սըֆէ-թի, եանի խայր ու շէրրի պիլմէք, հագըր վէ նահագըր տույմագ խասսիյէթի օլտուղունու,

կիւնահա՛ վէ մէսուլիյէթ ինսանտա մէյտանա կէլտիյինի անլաթմադ իտի: Պունու էն կիւզէլ թապիր վէ թարիֆ իլէ անլաթտը վէ էյի քի 4000 սէնէ էվլէլին պիր ատէմինին գաֆասընա պու գատարը կիրէ պիլտի:

Լաքին պիր կիւծլիւք տահա վար: Մայմուն մէսէլէսի... ա՛խ պու մայմուն, նէ՞րէտէն տէ օրթայա կիրտի: Հայաթ էնկինտէն եիւքսէյէ տողրու թէքեամիւլ էթտի իսէ, ինսան տա հայ-վանըն էն եիւքսէյինտէն սօնրա կէլմիլ օլմալը: Հայվանաթըն էն ինսանա եագընը էն թէքեա-միւլ էթմիլ օլանը մայմուն տըր, էօյլէ իսէ պէօյիւք տէտէմիլ մայմուն իմիլ: Իշթէ պու մէսէլէ տիւնեայը խուլլանտըրտը: էյէր արս-լանտան, քէօհէյլան աթտան, ճէյրանտան, տէ-վէտէն ֆիլանտան տէսէլէր, չօգլուգ իթիրազ էտէն օլմազ իտի: Լաքին մայմուն... հայվան-լարըն էն էտէպսիղի, էն ըզլիլի, էն հիլէքեա-րը: պունահ էէր քէս ըզլի օլմայօր վէ պու կիւն Տէյթըն մուհաքէմէսինտէ ճէնինկ Պրայըն կի-պիր պիր գաթ «եա հայաթ եա մէմաթ» տէյու գազլա էտիյօր վէ զալիպա գազալընըն ըու-յասընա մայմուն կէլիյօր: Օ շէհրին իսմինէ «Մայմուն շէհրի» թագտըլար, վէ պու գազլին թալիմինի մէն էտէն գանունը «Մայմուն գա-նունը» իսմիլէ վաֆթիլ էթտիլէր: Չազալը մայմունլա՛ր:

Մէսէլէ չու տըր. ալէմ ու ճիհանը վէ անտէ օլան հայաթը վէ գուհայաթ վարըզլարը խալգ էտէն Ալլահ օլտուղունա իթիրազ էտէն եօզ, անճազ պու խըլգաթ իշինի 4000 սէնէ էվլէլ ին-սանլարըն գապզ էտէճէյի թարգտա թարիֆ օ-լունտուղու իւզրէ չամուրտա՞ն մը եափտը, եօզսա իլհազ էյլէտիյի գանուն վասըթասը իլէ մի մէյտանա կէլտի: Թօփրազ եա չամուր տէ-սէն պիր շէյ եօզ. հաթթա նէ չէշիտ չամուր օ-լուրսա օլտուն սէմանէ վէթանէ, ամմա մայմուն օլմազ...: Անլամայօրըմ քի պէնի Ալլահ եա-րաթտը իսէ, պանա հայաթ նէֆէսի վէրտի իսէ Ալլահ կիպի հագզը նահագզը, կիւնահը ֆազի-լէթի պիլմէյի պանա վէրտի իսէ, Թօփրազ եա մայմունա նէ շէրէֆ նէ հիւրմէթ գալըր:

Տիւնեանըն պիրտէն պիրէ տէյիլ սօղույա-րազ վէ սօնրա թապազա թապազա թէշիլ օ-լունտուղունա ինանըյօր իսէք, աղաճլարը եա-րաթտը տէտիյինի, օնլարը պիրէր պիրէր պէօյ-լէ օլտուղու կիպի եէրէ սօգմայըպ, Թօփրազ-տան պէօյիւթտիլիւնէ ինանըյօր իսէք, պուն-տա պու գատար խուլլանաճազ նէ՞ վար: Խու-

սուսա հալա մայմունտան եա գաթըրտան կէլ-տի տէյէն եօզ. հայաթ ինպիսաթ էտիյօր, թէ-քեամիւլ էտիյօր տէյօրլար: Պու հագիգաթ իսէ նի՞շիւն գօրգույօրըզ:

Աֆրիգանըն օրթասընտա չըպլազ կէզիպ պիր պիրինի վարչալայան, պիր պիրինին եալ-լուլարընը թուլթուպ փիշիրմէտէն եէյէն, գա-ֆասը քիւշիւք, չէնէսի իրի, պէյնի պէօյիւք-միլ, տիլէրի չէնէսի վէ գօլլարը մէֆրէթ օլան վահիլէրէ հէմճինսիմիլ տէմէյէ հաթթա պա-պամը տէտէմիլ տէմէյէ քիմսէ չէքինմէյօր. Լաքին պէշ օն էլլի միլիօն սէնէ էվլէլ տիւնեա-տա եաչայան պիր մախլուգ իլէ ասլըմըզ, մէն-չէմիլ պիր օլմասը իհթիմալի, պիղի տէհէթ տիւշիւրիւյօր: Պիղիմ իլէ օ Աֆրիգալը գար-տաչըմըն արասընտաքի ֆարզ վէ մէսաֆէ, օնուն իլէ մայմունըն արասընտաքի մէսաֆէտէն տահա չօզ ուզազ տըր:

Տիգգաթ պուլուրուլըն քի պու հալա պիր գազլ հալինտէ տիր վէ հէր քէս ինանմալը տէ-յէն տէ եօզ: Մագսէտիմիլ էվլիւլըն թալիմինի հէր քէսէ իսպաթ էթմէք եա եութտըրմազ տէ-յիլ: Շունու տէմէք իսթէյօրըզ. պու թալիմ սահիհ օլսա, եանլըշ օլսա, տինէ, Ալլահ, Խալիկէ, Սէպէպ ի էվլէլէ պիր խալէլ կէլմէզ կէլմէմէլի տիր: Պէնիմ տէյիլ եալընըզ 7 միլիօն 70 միլիօն սէնէ էվլէլ էճտատըմ նէ օլտուղու ումուրըմ տէյիլ. 70 սէնէ էվլէլէքի նէ օլտուրազ օլտուն վագիֆէ էթմէմ: Թէքեամիւլ գազլինի իսթէրսէնիլ ըէտտ էտէլիմ, հիշ տէ գապուլ էթ-մէյէ մէճպուրիյէթ եօզ, թաքի ատամ ազըլը իսպաթ էթսինլէր. Լաքին պունտան գօրգանազ պիր շէյ եօզ: Մինղոց քիթապընտա պու թարիֆ եագըմատըղընըն թէֆսիրի գօլայ տըր, նիճէ եագըմատըղընըն թէֆսիրի մուգթէտիր իլմի իլահի քի պիղտէն չօզ զիյատէ մուգթէտիր իլմի իլահի մուալլիմէրի թէֆսիր էտիյօրլար: Պաչա եիւզլէրճէ պինլէրճէ իլմի հագիգաթլար տալի տէյու էհալիյէ պիր նուլթ իրատ էթտի վէ տիւնեանըն տիւմէն հալինտէն նասը տէօնէրէ տօնարազ մէյտանա կէլտիյինի սէօյլէտի, հէր քէս էօյլէ պիլմէյօր իտի. նէ էհալինին տինի եղըլտը, նէ տէ խօճանըն իմանընա խալէլ կէլ-տի: Պունուն օնտան նէ՞ ֆարզը վար: Չամուր-տան եափտըղը ատէմէ հայաթ նէֆէսի վէ ըա-ճօն իլհազ էտէն Ալլահ թէքեամիւլ իլէ մէյտա-նէ կէլմիլ ինսանա իլհազ էտէմէզ մի:

Տէնիւթակիւր քի քեաշքի չիմտի պու կիպի մէսէլէլէր օրթայա աթըլապ հէր քէսին. ֆիքրի գարըշտըրըմասա խտի: Փէք տօղրու պիր իթիրազ տըր. լաքին գէման խապէր անլամայօր. իմ տուրմայօր. փէտէրիմին պանա վէրտիյի անլայըը պէն էվլատըմա վէրէմէյօրըմ: Վուգուաթ վէ հադիգաթ կիզէնէմէզ վէ էյէր հէր պէօյլէ իմի պիր քէշֆիյաթ օլտուգտա պազըլարընըն տինի երգըլամազ իսէ պրազ երգըլսըն, չիւնքի հադիգաթ իզէրինէ տուրմայան զաթէն երգըլըր: Չօճուղըն պիրի պիրազ պէօյլէյիւպ Սանթաղլօսըն ասը օլմատըղըն անլատըլը կիպի, «Սանթաղլօսըն եալան օլտուղուենու անլատըմ, պազալըմ շու Յիսուս տէտիքէրինի տէ պիր անլայաճաղըմ», տէմիշ տիր: Իշթէ թէհլիքէ պուրատա տըր վէ պու մէսէլէտէն պահա էթտիյիմիզ պուենուն իշիւն տիւր:

Պիր հիքեայէ իշիթտիմ: 40-50 սէնէ էվլէլ Անատուրտա պիր Թիւրք մէքթէպինէ Սթանպօլտան պիր խօճա կիթմիշ վէ չօճուգլարա տիւնեա եուվարլազ տէյու էօյրէթմիշ: Իմթիհան կիւնիւ էհալի կէլմիշ Հաճըլար, խօճալար հէփ օրտա իմիշէր: խօճա շայիրտին պիրինէ «Տիւնեա նէ՞ շէքլտէ տիր» տէյու սօրմուշ: Չօճուգ ճէվապէն «Եուվարլազ տըր», տէմիշ: Պուենուն իզէրինէ պիր դըլամէթ տիր գօփար: Սօֆու, սիւննի միւսլիմանլար խօճայը փարչալայաճաղար. չիւնքի ծնարըն տինինճէ տիւնեա եասը տըր: խօճա վազիյէթի անլայըլ թէհլիքէյի աթլաթմազ իշիւն պիր չարէ տիւշիւնիւր վէ տէր քի, «էվլէթ տիւնեա չէրէն եասը տըր, ամմա նիդամէն եուվարլազ տըր»: Պու ճէվապ խօճալարըն աղըլնա եաթար վէ ատէմ եազայը գուրթարըր:

Ա. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

ԳՈՒԷՅԳԸՐԼԱՐ ՎԷ ԷՐՄԵՆԻԼԷՐ

Կէչէն հաֆթա Գուէյըրըլարըն Ինկիլթէրրատա մաղտուր միլլէթլէր հազգընտա պիր մէճլիս ագտ էտիպ խուսուսիլլէ էրմէնի մուհաճիրլէրին իսքեանը մէսէլէսինի միւզաքէրէ էյլէտիքէրինի, պու մէճլիստէ Տօգթ. Բէնտէլ Հէրրիս, Մր. Ֆօքս վէ Միս Պիրճիսին հազըր օլտուղուենու վէ հէր Թարաֆա սէյահաթ էտիպ կէնիշ մալիւմաթը հալի պիր քիթապ նէշը էթմէք իւզրէ Մր. Պըրթ իսմինտէ պիր զաթըն

Թային օլուենտուղուենու եազմըշ իտիք:

Մէղքիւր սէյահաթա ինթիսապ էտիլէն Մր. Պըրթ Բուսիա, Աֆրիգա, Փօրթուկալ վէ Ամէրիգատա ուզուեն վէ սէրկիլգէշթլի եօճուլուգլար էթմիշ վէ պու եօճուլուգլարընտա էլտէ էյլէմիշ օլտուղու ճալիպ ի մէրազ մալիւմաթ վէ թէճրիպէլէրինէ տաիր Ինկիլթէրրատա հէր Թարաֆը տօլաշարազ լէֆշըրլար վէրմէքլէ մէշղուլ օլան պիրիսի տիր: Մր. Պըրթ Իքի հաֆթա գատար էվլէլ Աթինայա կէլիպ պէշ կիւն արամըգտա գալտըգտան սօնրա Սէլանիյէ կիթտի: Պու միւստէթ գարֆընտա հայաթըմըլը միւմքին օլտուղու գատար էթրաֆլըճա կէօրմէյէ չալըշտը:

Մր. Պըրթ կիւզէլ պիր հուզըրա մալիք, հէսաս, նէքրէկու, ճէսուր, վէ նիշէ ճիհէթլէրտէ տէրուհտէ էյլէտիյի իշէ միւնասիպ պիր քիմսէ տիր:

Իհթիմալէս այնի թէչէպալիւսին պիր դըսմը օլմազ իւզրէ Մր. Սթիֆըն Հապհաուս իսմինտէ պիր տիկէր Ինկիլիզ Գուէյըրը մուհարրիւր՝ պու կիւնլէրտէ Ինկիլիզէ զազէթալարտա էրմէնիլէր հազգընտա պիր սըրա պէնտլէր նէշը էյլէյէճէք տիր: Մուհարրիւր պու մէգալէլէրտէ էրմէնիլէրին՝ սուլհիքիլէր, քէնտի տիւշմէնլէրի օլան Թիւրքլէրին ֆէնալըղընա էյիլիք իլէ մուգապէլէ էյլէմիշ օլտուգլարընը, նիհայէթ էֆէնտիմիզին տաղտաքի վազընըն էսասլարընա նազարէն եաշայըլ իշլէմիշ օլտուգլարընը միւպէյլին պիր Թազըմ վազըլար տէրմէյան էյլէյէճէք տիր: Մր. Հապհաուս չիմտի պու խուսուստա մատտէլէր Թօլիւմազ իլէ մէշղուլ տըր: Պու տա կէօսթէրի քի Գուէյըրըլար պիզի քէնտիլէրին ֆըրգաճա Թասվիպ էյլէտիքլէրի տինի էսասլար նօթթա ի նազարընտան կէօրիւպ կէօսթէրմէյէ սայ էտիյօրլար:

Պու միւնասիպէթլէ գիքր էթտիյիմիզ միւհթէրէմ գաթլարա վէ ումում Գուէյըրը տօսթլարըմըա պիզէ տօղրու իպրազ էյլէտիքլէրի իշթիրաքը հիսս վէ իթիյար էյլէտիքլէրի հէր նէվ ֆէտաքեարլըգտան տօլայը պէյանը թէչէքքիւր վէ քէնտիլէրինէ պու մուհիմմ վէ աղըր իշլէրինտէ մուվաֆֆազիյէթ թէմէննի էյլէրիզ:

Քեաշքի պիզ էրմէնի մուհաճիրլէր պիր աճ էվլիլ նօրմալ պիր հայաթ շէրաթի ալթընտա եաշամազ իզպալինէ նաիլ օլսայտըզ: Քէմփ Էօմրիւ պիզի մանէն վէ մատտէթէն պիթիթիյօր: Չիյատէ պէքլէյէճէք նէ վազթ վէ նէ տէ Թազաթըմըլ վար տըր: Լաքին պու միւսհիշ

հալտէն նա՞սըլ գուրթուլաճաղըզ: Էրմէնիսթա-
նա նազլիմիզ էմքեանիյէթ տախիլինտէ՞ մի
տիր: Տր. Նանսէն վէ Մր. Պըրթըն ըրիփօրթլա-
րընըն պու խուսուստա նէ նէթիճէ վէրէճէյինի
քէստիրէմէյիզ: Ախէր փէք մէվսուզ մէնպա-
լարտան ալտըզըմըզ մալիւմաթա նազարէն հա-
լա օրայա կիտիլէճէք զէման կէլմէմիշ տիր:
Տիկէր թարաֆտան պիզիմ տէ եէրիմիզտէն գը-
մըլտանաճազ հալիմիզ եօզ տըր: Օն սէնէտէն
պէրի եէրտէն եէրէ գաչըզ կէօչմէքտէն վէ շու-
թէհամմիւլ օլունմազ շէրաիթ ալթընտա եաշա-
մագտան իպրանմըշ օլան պագըլէմիզի պաշգա-
պիր եէրէ գալտըրմագ պիր տիկէր թէհճիր տէ-
մէք օլաճագ տըր: Շու հալտէ պիզիմ խայրը-
մըզը արզու էտէն տօսթլարըմըզըն պիզիմ իշին
էն էյի խըտմէթի շիմտիլիք պիզի պուլունտու-
ղուճուզ եէրլէրտէ տախա էյի շէրաիթ ի հայաթ-
ալթընտա եաշաթմանըն չարէլէլ նի տիւշին-
մէք տիր:

Պու միւնասէպէթլէ Ֆիքրիմիզէ կէլէն պիր
տիկէր խուսուս տա շու տըր: Իւմիտ էտէրիզ քի
Գուէյզըր տօսթլարըմըզըն ինկիլթէրա էֆ-
քեար ը ումումիյէսի հուզուրունա թագտիմ էյ-
լէյէճէքլէրի քիթապ՝ հարպտան սօնրա մէզքիւր
մէմլէքէթտէ էրմէնիլէր հագըրնտա փրօփա-
կանտա վէ սաթհի կէօրիւշ նէթիճէսի օլարագ
մէյտանա կէլէն պիր թագըմ եանլըշ Ֆիքրլէրի
թասհիւ էյլէյէն ամիլլէրտէն պիրիսի օլաճագ
տըր:

Պիզ պու ըրիփօրթտան պիր միւսպէթ նէթի-
ճէ տէ մէմուլ էտէպիլիլիլիզ: Իւմիտ էտէրիզ քի
պու քիթապ պիզի սըրֆ միւսթաճ ը մուսպէնէթ
վէ աղլայան պիր գալմ հալինտէ տէյիլ, անճագ
պիր թագըմ չայան ը թագտիր լիյագաթ վէ
եաշամագ վէ ինսանլըզա խըտմէթ էթմէք իս-
թիտատլարընա մալիք պիր միլլէթ հալինտէ
թագտիմ էյլէյէճէք տիր: Արատըզըմըզ մէտհի-
յէ տէյիլ, հագիգաթ տըր վէ պու հագիգաթ շու
թօզ, թօփրագ, չատըր վէ պարագալար իշինտէ
պիլէ էլմաս կիպի փարլայօր: Մր. Պըրթընըն
պու ճիհէթի կէօրմէք գապիլիլիլիլ վէ պասարը-
նա մալիք օլտուղունու կէօրտիլիլիլիլիլիլիլիլ
նիլիլիլ:

Մր. Հապհաուսըն եագաճաղը պէնտլէրտէ-
քի մագսէտ տէ պիզիմ պու իւմիտիլիլիլիլ
գուլվէթլէնտիրի: Քէզալիք իւմիտ էտէրիզ քի
Գուէյզըր տօսթլարըմըզըն պու եէնի թէչէպ-
պիլիլիլ քէնտիլէր իլէ արամըզտաքի ալագա վէ
տօսթլուզա տահա զիյատէ թագվիլիլիլ վէրէճէք

տիր: Պիզ էյի ինսանլարըն տօսթլուղունա
միւսթաճըզ: Սիյասէթ վէ սիյասիլէրտէն մէ-
յուս օլտուզ: Գուէյզըրլարըն թէչէպպիլիլիլիլ-
տէ նէ պիր սաիգա ի սիյասէթ վէ նէ տէ պիր
մէնֆաաթ մուճիպի վար տըր: Օ՝ խալիս պիր
Խրիսթիյան տուլղու վէ լուհու նէթիճէսի տիր:
Պու ասրտա պէօյլէ ինսանլար կէօրմէք պիր իզ-
պալ տըր: Պիզ տէ ույանըզ օլուպ քէնտիլէրին-
տէն պիզէ թագտիմ օլունան պու իզպալը թագ-
տիր էտէլիմ: Գուէյզըրլարա միլլէթիմիզ թա-
րաֆընտան ըհամէն պէյան ը թէչէքքիւր էտէ-
լիմ: Հաթթա պու թէչէքքիւրիւ Փարիզտէն,
Լօնտրայա պիր քիմսէ կէօնտէրէրէք թագտիմ
էթսէք եէրի տիր: Ֆէրտ վէ միլլէթլէրին պէօ-
յիլիլիլիլ պիր տէ քէնտիլէրէ տօղրու իպրագ
օլունան իշթիրաք վէ թէվէճիւհիլ գապուլ էյ-
լէմէլէրինին թարղըլա էօյլիլիլիլ: Տօսթլուզ-
լարըն թէչէրիլ, թագվիլիլ վէ իտամէսիլիլիլ միւ-
թէգապիլ հիւրմէթ վէ թագտիրաթըն հէհմիլ-
յէթի ազիմ տիր: Հէփ պու նօզթա ի նազարլար-
տան իշթէ էօնիլիլիլիլ եէնի պիր Փուրսաթ
պուլունուլօր: Անտէն իսթիֆատէ էտէլիմ:

Կ. Յ. ՍԹԱՆՊՈԼԻԵԱՆ

Աքիմա

ՔԻԹԱՊ Ը ՄՈՒԳԱՏՏԷՍԻ ՆԱՍԸԼ ԱՆԷԱՄԱԼԸ

Բ.

Ախէրլէրին դանըշնճա Քիթապ ը Մու-
գատտէս իսպարաթ ը փէյղամպէրանէ մէճմուր
տըր. պու տախի թասհիւհի միւսթաճ տըր:

Հէր միւսթագիմ Ֆիքրի թալէպէ՝ Գ-
թապտա Ֆէվզիլթթապիա իհամաթ վագաա-
լարը մէվճուտ իտիլինի թէսլիմ էտէր: Մէսէ-
լա, Յերոքովամ Սանի՝ Իսրայէլին թարիխինտէ
էն ազիմ ճիհանկիր տիր: Անըն 40 սէնէ տէվամ
էտէն տէվր ի սալթանաթընտա՝ մէմլէքէթին
հուտուտու զայէթ թէվէսսիլ էտիպ, միլլէթ վէ
տէվլէթ՝ գուլվէթին, սէրվէթին վէ շէօրէթին
թա էվճ ի ալասընա վասըլ օլտու: Սըղըր չօղա-
նը վէ ճիւմմէզ աղաճը մէվլէսի տէվլէրէն
քէօյլիլ Ամովս անա հէմասր պիր փէյղամպէր
օլուպ, մէրգու՝ եագըն զէմանլարտա թախ-
թըն տէվրիլէճէք վէ միլլէթ քէնտի տիյարըն-
տան էսիր սիւրիլէճէք, տէյու իհամէն իսպա-
րաթտա պուլունտու (Պագ Ամովս է): Իշպու
իսպարաթ ճիւմլէ գահիրի վուզուսթա մու-

ղայիր կէօրինմէքէ իմքեանսըդ տէյուլ րէտտ
էտիրտի: Թարիխին չհատէթինէ կէօրէ Յերո-
բովամ Բրիստոստան էվվէլ 743 Թարիխինտէ
վէֆաթ էթտի, վէ անըն մութանթան փա-
թաթը Սամարիա 722 Թարիխինտէ խարապ
օլտու: Իշթէ Ահտ Ե Աթիգտէ մուգայէտ վէ
մուսատտադ պիր նիւպուվվէթ: Ախէր պիր մի-
սալ Ահտ Ե Ճէտիրտէն ալալըմ: Յիսուս էֆէն-
տիմիդ վէֆաթընտան հէման պիր գաչ կիւն
ապտէմ Երուսաղէմտէքի Հէյթէլի փարմադ իլէ
կէօսթէրէրէք չաղիրտլէրինէ՝ օլ նէսլ կէչմէդ-
տէն, մէդքիւր պինատա թաչ թաչ իւզէրինտէ
գալմայաճաղընը իխպար էթտիքտէն սօնրա,
չէհրին մուհասէրէսինին մուֆասսալ Թարիֆի-
նի տախի վէրտի (Պազ Մարկ. ԺԳ): Վէ Միւլտ
Ե Իսանըն 70 Թարիխինտէ թէմամէն տէտիյի
կիպի օլտու: Իշթէ վուգուլաթտան 40 սէնէ էվ-
վէլ վէրիլէն մուլայէն վէ մուսատտադ պիր
իխպարաթ Ե փէյլամպէրանէ:

Բիթապ Ե Մուգատտէստէ պուլ նէվ վազա-
ալար էքսիք տէյիլ տիր: Անլէրին առէտի դա-
յէթ չօգ օլմայըպ, Ֆիլվազը ալէլուճում գանն
էտիլէն միգտարտան ազ իսէտէ, էինէ տէ վար
վէ մուսատտադ տըրլար: Տագիգ թալէպէ ան-
լէրի գօլայճա թէչիսի էտիպ փէյլամընը կէրմի
իլէ թէլազզը էտէր: Պու ճիւմլէ իլէ պէրապէր
էմր ի վազաալարը սուլի իսթիմալ էթմէքտէն
սազընմազ լազըմ տըր: Փէյլամպէրլէրին ասըլ
մէմուրիլէթի դաիպտէն խապէր կէթիւրմէք տէ-
յիլ իտի: Բիթապ Ե Մուգատտէս՝ նէպուվվէթ
քէլիմէսինին տար մանասընտա, իխպարաթ Ե
փէյլամպէրանէ մէմուլ տէյիլ տիր: Ալլահն
պուլ Բիթապը իլհամ էթմէքտէ մագսէտի՝
միւսթազպէլ քէյֆիլէթլէրի վազթ էվվէլ իլան
էթմէք տէյիլ իտի:

Մէսէլէնին Ալլահն հիքմէթ եա գուտրէ-
թինէ շուճուլի օլմայըպ՝ էմր ի վազաալար նէ
տիր տէյուլ սիւալ էթմէլի իզ: Սէմալի Փէտէ-
րիմիլին հուգուրընտա իսթիգպալ հազըր կիպի
տիր: Օ հէր չէյէ արիֆ օլմալլէ, վուգուլաթը
ազտէմէն իսպար էթմէյէ գատիր տիր՝ էկէր
իսթէրսէ, վէ էկէր օլ նէվ իլհամաթը տէրք էթ-
մէք գապիլիլէթի պիգտէ վար իսէ: Ալլահ Ֆիլ
վազը էօյլէ էթմիլ՝ մի. վէ Բիթապ Ե Մուգատ-
տէս օլ նէվ իլհամաթըն մէմուլ՝ մը տըր,
սիւալըն ճէվալընը պիգպաթ Բիթապըն միւհ-
թէվիլաթընտա արամազ վաճիպ տիր: Բիթապ
Բիթապ Ե Մուգատտէս՝ կէրէք ումուճի միւհ-
թէվիլաթը կէրէք այրը այրը գըսմարը միւ-

թալաա էտիրտիյի թագտիրտէ, Ալլահն պիգէ
քէչֆ էթմէք վէ պիգի Ալլահն թագտիմ էթմէք
մագսէտիլլէ եազըլմըլ պիր քիթապա պէնդէ-
յօր. վէ միւսթազպէլ ասըլարըն Թարիխինի
վուգուլընտան էվվէլ պէյան էթմէք վէ կէլէճէք
ալէմին պիր կէօնէ խարիթասընը րէսմ էթմէք
էմէլիլլէ եազըլմըլ պիր քիթապա հիչ պէնդէ-
մէյօր: Ահտ Ե Աթիգ Ահտ Ե Ճէտիրտին մուգատ-
տէմէսի, վէ Իպրանիլէրին տինի, Բրիստոս Յի-
սուս էֆէնտիմիդտէ պէչէրէ վէրիլէն գաթի վէ
մուլլազ իլհամ իչիւն Ալլահ թարաֆընտան
խուսուսի պիր թէտարիք իտիլինէ չիւպէն իս-
թէմէք: Պագաթ շու ճէլիլ հազիգաթլարը սուլի
իսթիմալ էթմէքտէն իճթինապ էթմէք վաճիպ
տիր: Տէօրթ Ինճիլլէրին ճիւմլէ վուգուլաթը
Ահտ Ե Աթիգին սահիֆէլէրինտէ ազտէմէն
րէսմ էտիրմիլ տէյիլ տիր: Ահտ Ե Աթիգտէն վէ
Ահտ Ե Ճէտիրտէն եէքտիկէրինէ ալազատար
օլմայան ալէթ ի քէրիմէլէր ճէմ էտիպ անլէրի
իքինճի Զուհուրա թաթպըգ էթմէք ճաիզ տէյիլ
տիր:

Աղամըն կիւնիւնտէն թա տիւնեանըն սօնը-
նա գատար վուգուլ պուլմուլ վէ վուգուլ պուլա-
ճազ ինդիլապաթըն Թարիֆինի վէ վուգուլաթըն
սըրասընը Բիթապտան իսթիտլալ Թարիգիլլէ
պահս էթմէք ճաիզ տէյիլ տիր: Պու միսիլլու
թալիմաթ մանգումէլէրի՝ այրը այրը ալէթ ի
քէրիմէլէր իւզէրինէ սէնաի թէֆսիլլէր համլ
էթտիքտէն մատա, Բիթապըն մագսէտ ի իա-
հիսինի սուլի թէֆէհիւմ ալթընտա սէթր էտիպ
Բիթապը թանըմազ պիր շէք ու հէյթէ գօր-
լար: Բիթապ Ե Մուգատտէս իլմի մէսէլլէր
հազգընտա սիճիլ քէսմէք իչիւն իլհամ էտիր-
մէտի. միւսթազպէլի ազտէմէն իսպար էթմէք
իչիւն տէ իլհամ էտիրմէտի: Նէ ուլուճը թա-
պիլիլէնին նէ տէ Թարիխի պիլիլինին եէրինի
թուլմազ էմէլի եօզ տըր: Ալլահ անը պիգէ
պուլնտան չօգ իւսթիւն վէ չօգ միւլֆիտ պիր
մագսէտ իչիւն իթա էթմիլ տիր:

Անըն իլք սաթըրընտան սօն քէլիմէսինէտէք
իչինտէն կէչէն պիր ալթուլն թէլ վար: Բիթապը
սօզըրու գուլլանապիլմէք իչիւն օլ թէլի թուլթ-
մազ լազըմ տըր: Պու քիթապ Ալլահն քէչֆ է-
տէն պիր Բիթապ տըր: Բիթապ քէնտիսի պիր
փարմազ իշարէթի օլուպ, անըն իշարէթ իլէ
կէօսթէրտիլի մատտէ՝ Ալլահ Բէնտիսի տիր:
Բիթապ՝ Ալլահն պուլմազ վէ Անտէ պուլընմազ
էմէլիլլէ գըրաթ էտիրմէլի տիր: Բիթապըն
ղայէսի՝ իլմ տիլիլ, Ալլահ պիլիլիսի տիր. դա-

իպտէն խապէր վէրմէք տէյիլ, Ալլահը թանըթմազ տըր: Մուգատտէս սահիֆէլէրտէ արամազ կէրէք իտիյիմիզ պիրիճիք չէյ պու տըր:

Հէր ալէթ մագսէտ ի ասլիսինէ խըտմէթ էթմէքլէ ֆաիտէլի օլուր. ախէր մագսէտլէր անըն միւֆիտ իսթիմալընը մուխաթարայա տիւշիւրիւր, պագէն տէ մուզիրը նէթիճէ վէրիւր: Մագաս՝ գումաշ քէսմէք իշիւն տիր. սէպզէ թէրազիսի օլամազ: Գալէմ իլէ եազըլըր, օտուռն պիշիլմէզ: Տիւրպին կէօզիւն եարտըմճըսը տըր. էլտէ պասթօնըզ էտէմէզ: Հէր հանկը քիթապ՝ ալէթէ պէնզէր: Քիթապ ը Մուգատտէս տէ տէ քիթապ տըր. վէ քիթապ հալինտէ՝ Ալլահը պիլմէքլիյին ալէթի տիր: Անըն վասըթասըլլէ Ալլահը պուլմալը իզ: Տիւրպին էհիլ իլմ ի նիւնուլմըն էլինտէ նէ իսէ՝ Քիթապ ը Մուգատտէս միւմինին էլինտէ հէման օ տըր: Տիւրպին երլադ տէյիլ տիր, անճազ երլադը կէօսթէրիւր: Քիթապ ը Մուգատտէս Ալլահ տէյիլ տիր, անճազ Ալլահը պիլէ իրաէ էտէր, Անը թէճըրպէ ի շախսիյէմիզին ուֆուզընա իտիյալ էտէր:

Վագթիլլէ Նիւ Եօրքտա շախսէն թանըտըղըմըզ էյիլ պիր քիմսէ՝ վաթանտան կէլէն զէվճէսինի իսթիգալ իշիւն էլիս Ալլէնտէ կիթտի: Թէֆթիլ իշիլ պիթտիքտէն սօնրա, զէվճէսինի թէսլիմ ալըպ քէնտիլէրէ կէօսթէրիլէն թէշրիֆաթ սալօնընա կիրէրէք քիւրսիւ պուլուպ օթուրտըլար: Օտանըն իշիլտէ պիր տիրէք իւզէրինտէ իրի հարֆլար իլէ «Նիւ Եօրքա» տէյու եազըլմըզ իտի: Կէօզլէրինի օլ տիրէյէ տիրէրէք օթուրտըլար: Սաաթլարճա օթուրտըլար: Էննիհայէ պիր մէմուր թուհաֆ քէյֆիյէթի անլայարազ կէլիպ զէվալլի ատէմէ թէֆհիմ էթտի քի օլ եաֆթանըն եանընտա օթուրարազ Նիւ Եօրքա կիտիլմէզ, վէ մէզքիւր տիրէք կէմի օլմատըղընը, անճազ Նիւ Եօրքըն եօլունը կէօսթէրէն պիր իլան օլտըղընը թարիֆ էթտի:

Պազը ատէմլէր Քիթապ ը Մուգատտէս հազգընտա այնի խաթայա տիւշիւյօրլար: Անը մէսքէն զանն էտիյօրլար, հալ պու քի պէս պիր մէնզիլ տիր: Ղայէ տէյու տիւշիւնիւյօրլար, հալ պու քի անճազ վասըթա տըր: Անըն եանընտա ըսհաթ օթուրույօրլար, հալ պու քի անըն թէշվիզի իլէ հարաքէթ էթմէլի տիրլէր: Անըն լուզէթլէրի իլէ էօյլէ օղրաշըյօրլար քի

անըն ըուհընը վէ մագսէտ ի ասլիսինի կէօրէմէզ օլույօրլար: Անլաշըլաճազ խուսուս շուտըր. Քիթապտան էօթէտէ պիր զայէ վար տըր եանի՝ Ալլահ քէնտիսի: Քիթապ Ալլահա կէօթիւրէն եօլը կէօսթէրիյօր: Անըն տէլալէթիլլէ Ալլահը պուլմազ, Ալլահը թանըմազ, Ալլահ իլէ միւլազաթ էթմէք, Ալլահ իլէ իշտաշ օլմազ իմթիյազընա մալիք իզ: Քիթապըն պիրիճիք տօղրու իսթիմալը պու տըր:

Մ. Կ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Ֆրէզնօ

ՄԻԼԹԵՆԵՎԼԻ

ՖՐԱՆՍԱՎՍ ՎԷ ԹԱՄԻՐԱԹ

Ֆրանսատա հալ ը հազըր վագիյէթ շու իւշ նօզթալարլէ իզահ օլունուր. էվվէլա՝ զըրաաթըն էքսիլմէսի, սանիյէն՝ սէնայի իմալաթըն արթմասը վէ սալիսէն՝ զահրէյն հայրէթպախշ նէշլ ու նէմա: Չըրաաթըն թէտէննիսինի սէպէպի զիւրրանըն էքսիլմէսի օլմայըպ չէհր էօմրիւնիւն ճազիպլիյի վէ սէքիզ սաաթ իլլէմէք զանուըն տըր: Գարիպէն 4½ միլիօն թօնօ եէյէճէք տըշարտան իտիլալաթ իճրաաընա մէճպուր օլույօր: Ֆրանսա հալը հազըրտա մուհարէպէտէն էվվէլթինտէն փէք ֆազլա իմալաթըն սէնայիէ իիւրաճ էտիյօր. պու աշվալ տէվամ էտէրսէ Ֆրանսա տախի ինկիլթէրրա կիպի եէյէճէյինի սէնայի իմալաթըլլէ թէպտիլ էթմէք զարուրէթինտէ պուլունաճազ տըր:

Ֆրանսանըն սէնայի (Ինտըրսքրի) նօզթաւընտան վագիյէթի քիւլլիյէն ֆարգլը տըր: Ինկիլիզ թիճարէթի պահրիյէ տախիէսինին ըսփօրընա նազարէն Ֆրանսանըն հասըլաթը իմալիյէսի մէմուլ օլունմազ տէրէճէ արթմըշ տըր. պիլթիւն մէվատը իպթիտաիյէ արթմազլէ պէրապէր Քօք քէօմիւրիւ հասըլաթը 1913 սէնէսինտէ սէնէվի 3 միլիօն թօն իքէն հալը հազըրտա 5 միլիօնա պալիզ տիր: Մատէնիյաթ ճիհէթիլլէ տախի հալ պէօյլէ տիր: խուսուսա փօթաս, ազտէմճէ Ալմանիա թարաֆընտան զապթ էտիլէն պիլ ճիւմլէ չարշըլարը Ֆրանսանըն էլինէ կէշմիշ. քիմեալի վէ մէքանիքի մա-

մուլաթը տախի սապըդը օլմամըլ պիր տէրէ-
ճէտէ արթմըլ տըր:

Սաիր թիճարէթլէր տախի ֆէվզ էլ ատէ
նէշլ ու նէմա պուլմուշլար տըր: «Լիօն»ըն ի-
փէք, Թըօյըն՝ չօրապ, Փարիզին՝ Փանթաղիա
վէ օթօմօպիլ, Պիզանոնըն՝ սաաթ, Լիլին՝ պօ-
յա, Լիմօժըն չինի թապազ, վէ Փարիզ, Լիօն
վէ սաիր չէհրլէրին աղըր քիմեալի իմալաթ
թիճարէթի թէքէսսիւր էթմիշ տիր: Թապիի
մատէն մէնպալարը փօթասը վէ զէյթին եաղըսը
վէ պիր թարաֆտան սոգոմա իշլէրի միսլի
կէօրիւմէմիշ պիր նէշլ ու նէմա տէրէճէսինէ
վասըլ օլմուշ տըր: Ֆրանսանըն խոսոսաա ֆա-
րիզին չէն վէ մասրաֆլը հայաթը Ֆրանսըզ իզ-
թիսատի թէրազընըն էսէրի օլուպ տախիլի
վազիյէթ քիւլլիյէն Փարզլը տըր: Ֆրանքըն
գըյմէթի միւթարէքտէն պէրու տիւշիւպ ասլ
գըյմէթինին պէշտէ պիրինէ էնմիշ տիր: Հիւ-
քիւմէթ պիւտէճի միւվազէնէ էտէմէյիպ էսքի
պօրճլարընա եէնիլէրի իւլվէ էտիյօր: Հիւ-
քիւմէթին թամիրաթ իշիւն չըգարտըղը էսհամ
գըյմէթինի զայպ էթմիշ օլուպ Ֆրանսըզ էհա-
լիսի պէյնինտէ պիլէ իսքօնթօ իլէ սաթըլմագ-
տա տըր:

Հարպտան էվվէլ Ֆրանսըզլար ալաճագ-
լը օլմագ հալինտէ իքէն պու կիւն պօրճլու
միլլէթ օլմագ թէսալվուրը քէնտի սիյրէթլէ-
րինի էսասէն թէպտիլ էթմիշ տիր: Էվվէլճէ
պօրճ լուղէթի հազգընտա թէսալվուրլարը պի-
լէ եօզ իքէն պօրճլու օլան Բուսիա վէ սաիր
հիւքիւմէթլէր Ֆրանսըզ սէրվէթինի խտէ էթ-
մէյիպ Ֆրանսայը գարուրէթէ տիւշիւրմէլէրի
Ֆրանսըզ ֆիքըրինտէ պիր ֆուրթուշա վէ թէպ-
տիլաթ հասըլ էյլէմէքտէ տիր: Էվվէլճէ փարա
տաղըտըր իքէն ինկիլթէրրատան վէ Ամէրիգա-
տան իսթիգրազ էյլէտի: Հարպտան սօնրա պիր
միլիօն պինա, 9000 Փապրիգա պիւթիւն էտէ-
վաթըլլէ, 6000 քէօփրիւ, խայլը մատէն օճագ-
լարը, չըմէնտիֆէր խաթլարը, գանալլար վէ 3
միլիօն հէքթար միւնպիթ արաղի խարապ խոի:
Թամիրաթըն իճրասը վէ սիւրաթլէ իճրասը էլ-
զէմ խոի վէ Ֆրանսըզլար սիւրաթլէ իշէ պաշլա-
տըլար: Ալմանիա Վէրսայլ մուհէտէսիլլէ
թամիրաթ թազմինաթընը թէհհիւտ էյլէմիշ
խոի, լաքին Ֆրանսըզ գանը օնա պէքէյէմէզ
խոի, հէր ճինս վէսաթլէ տէրհալ իշէ պաշլա-
տըլար:

Ֆրանսա պու աղիմ իշի իճրա իշիւն իւշ
նէվ իսթիգրազա միւրաճաաթ էյլէտի: Խարի-
ճի իսթիգրազ, տախիլի իսթիգրազ վէ էվրագը
նագտիյէ թապը: Միւթարէքէյի միւթէագըպ
իքի սէնէ Ամէրիգա հիւքիւմէթ խաղինէսինտէն
պիր միլիար տօլար վէ պիլ ախէրէ խոսոսա
միւէսսէսէլէրտէն իսթիգրազ էյլէտի: Իւլվէ-
թէն տախիլի իսթիգրազ իլէ պէրապէր թամի-
րաթ պէտէլի գաիմէլէրի նէշը էյլէտի: Ֆրան-
սա ալաճաղընա իսթինատէն իսթիգրազընը
միւսրիֆանէ իսթիմալ էյլէտի: Փըլան էվվէլա
սէնայի վէ իզթիսատի տաիրէլէրին եափըլմասը
սօնրա մէսքէնլէր թամիրի, անտէն սօնրա ու-
մումի էպնիյէ, սանէմլէր վէ էն սօնրա քիլիսէ-
լէր թամիրի խոի: Թամիրաթըն իպթիտասըն-
տան պէրու հարպտան էվվէլքի վազիյէթի էլ-
տէ էթմէքաէն գիյատէ, մութանթան տահա ա-
րի սուրէթտէ իճրասը թագիպ էտիլտի: Ամէրի-
գանըն Սան Ֆրանչիսքօ չէհրինին թամիրինտէ
օլտուղու կիպի միւթէխասիսլէր էսքիյի թա-
միրտէն գիյատէ թէմէլտէն եըզըպ եէնիյի տա-
հա միւքէմմէլ եափմաղլա մէշղուլ օլտուլար:
Հիւքիւմէթ ճատտէլէրի կէնիշլէթտիրտի վէ
պու խոսոսաա իճապ էտէն շախսի արսա վէ
խանէլէրին պէտէլինի վէրտի: Թագմինաթ խո-
սոսընտա իսթիմալ էտիլէն այար խարապ օլ-
մուշ պինանըն հարպտան էվվէլքի գըյմէթինին
պէշ գաթը խոի: Պիլֆարզ պիր ատէմին խա-
րապ օլմուշ խանէսինին հարպտան էվվէլքի
գըյմէթի 20,000 Ֆրանք խոի իսէ հիւքիւմէթ՝
սահպիլինէ 100,000 Ֆրանքըզ պիր թամիրաթ
գաիմէսի թէսլիմ էտէր խոի վէ պու գաիմէ իլէ
միւթէհիտլէր վասըթասըլլէ թամիրաթ իճրա
գըլընտըզտան սօնրա հիւքիւմէթ գաիմէնին
պէտէլինի թէսլիյէ էյլէյօր խոի: Պու ուսուլլէ
թագմինաթ նագտէն եափըլմայօր իքէն ինշաաթ
մէճպուրի խոի: Ինշա օլունմայան խանէ սա-
հիպլէրի նագտէն հիշ պիր թագմինաթ իտտիա-
սընտա հազգլարը եօզ խոի: Պու վէճէլէ թամիր
օլունան չէհր, գասապա վէ քէօյլէրին ումուճ
սայըսը 3000ի միւթէճավըզ տըր:

Թամիրաթ իշիւն քէրէսթէ Ֆրանսատա
մէվճուտ օլուպ իշճի նօգսանը խարիճտէն թէ-
տարիք էտիլտի: 1922 սէնէսինտէ 180000ի միւ-
թէճավըզ էճնէպի, 1923տէ իսէ 250000 վէ 1924
տէ հաֆթատա 6000 էճնէպի Ֆրանսայա խոխալ

էտիւտի: Պու հիմնէթ ումումէն Իթալիա, Սպանիա, Բօլոնիա, Պէլճիքա, Փօրթուգալ, Չէխո-Սլովաքիա, Բուսիա վէ զայրի էվրօփա տիյարլարընտան օլմուշ տըր: Բէյմա շէհրինին ինչասը էսնասընտա ամէլէ պէյնինտէ 27 Փարգ-լը լիսան գօնուշուլուր իտի: Պու էնէպիլէր Ֆրանսա թօփրաղընտա եէրլէշմէքտէ օլուպ, Ֆրանսատա էնէպի իւնսիւրիւն թէվէլիւտիւ արթարադ Ֆրանսըգ գանընը թահվիլէ գատար թէսիր էտէպիլէճէյի տիւշիւնիւլմէքտէ տիր:

Ինչասթըն էն փարլադ նիւմունէսի Բէյմա շէհրի տիր: Պու շէհր Ալմանլար թարաֆընտան սիսթէմաթիք սուրէթտէ խարապ էտիւմիշ վէ հարպտան էվլէլ 14000 խանէսի վար իքէն 12000 ի թէմամըլլէ խարապ, պագիսինին տէ եալընըգ 60ը սաքին օլունապիլիւր պիր հալտէ պրագըլմըլ իտի: էվլէլճէ 110000 սէքէնէսի օլան պու շէհր շիմտի 250,000ի իսթիապ էտէճէք ճէսամէթտէ եէնիտէն ինչա էտիւմիշ օլուպ, տէօշէմէտէն թավանլարա գատար հէր շէյ եէնի տիր: Բէյմա շէհրի սէյեահլար շէհրի օլուպ շէհրին էն պէլի փարլաղըլը հօթէլլէրի խուսուսա կրաւտ Հօթէլ տը Լիօն տ'օր հօթէլի տիր: Պու հօթէլ համամ, էլէքթրիք վէ հէր սուհուլէթլէ ոն ուսուլտա տըր: Պու շէհրի Ամէրիգալըլար, Ինկիլիզլէր փէք չօգ զիյարէթ էտէրլէր: հաթթա Ալմանլար պիլէ քէնտի թօփլարընըն թախրիպ գուվլէթինի սէյր էթմէք իշիւն պիր վագթ աղըշտըլար:

Թամիր էտիլէն շէհրլէր արասընտա էն պախթըլ օլանլարտան պիրիսի տախի Վէրտէօն շէհրի տիր: Վէրտէօն շէհրի աղտէմճէ հուտուտա օլուպ ասքէրի պիր շէհր իքէն հալը հաղըրտա սէնայի պիր շէհր հալինտէ թամիր էտիւմիշ վէ մուհարէպէ էսէրի օլարադ խարիմտէքի գըշլարտան մատա պիր շէյ կէօրիւլմէգ: Նանսի շէհրի իսէ 500 խանէսի խարապ իքէն պու կիւն խարապիյաթ էսէրի գալմամըլ տըր:

Հիւքիւմէթ պու պիւթիւն թամիրաթը հիշ պիր կէօնէ հիսապ նաղարը տիգղաթա ալմայարադ եըլտըրըմ սիւրաթըլլէ իճրա էյլէտի վէ միւթարէքէնին եէտինճի սէնէսինտէ խիթամա կէլմէք իւզըն տիր: Լաքին պու մասրաֆըն մուալլադտա գալան պիր գըրէտի իլէ գարըլընմասը վէ 1924 սէնէսինտէ Ալմանիանըն թէէտիյէ թէհահուտիւնին շիւպհէլի օլմասը, թա-

միրաթ գալմէլէրինին տիւշմէսինէ սէպէպ օլմուշ, հիւքիւմէթ սապըգ ճէօմէրտիյինի թէրք իլէ թէէտիյէ էտիւմիշ եա էտիւմէմիշ պիւլճիւմէլէ 500,000տէն Փաղլա թագմինաթ պէտէլլէրինի թէքրար թէտգըգ էթմէյէ պաշլատը վէ ինչա գօմօսիօնլարը իլէ խանէ սահպալէրի արասընտա իսթիլալա սէպէպ օլտու: Նանսի շէհրինտէ Հօթէլ Թիէյրգ հօթէլինին ինչասը իշիւն 2½ միլիօն Ֆրանք գալմէ հալինտէ վէրիւմիշ իքէն մէգըլըր գալմէ պիւլախիրէ պանքատա 700,000 Ֆրանքա սաթուն ալընտը, պու պէօյիւք Փարգ շիմտի միւթէհահիտ իլէ հօթէլճի արասընտա պիր իսթիլաֆ սէպէպի տիր:

Ֆրանսըղլար Հիտրօ էլէքթրիք գուվլէթինին իսթիմալը իշիւն եէնի փլանլար եափտըլար: Պու եէնի փլան իլէ պիւթիւն մէմլէքթէ էլէքթրիք վէրիլէճէք վէ պուսուլլէ հէր 1 միլիօն աթ գուվլէթի էլէքթրիք հասըլաթընտա 8 միլիօն թօն քէօմիւր իգանամի էտիլէճէք տիր: Ձիրա էլէքթրիք սու գուվլէթի իլէ չըգարըլաճագ: Պունունլէ պէրապէր չըմէնտէֆէրլէրին էլէքթրիք իլէ իշլէթտիրիւմէսի իշիւն 600 միլիօնլըգ պիր պիւտճէնին թանղըմնա մէճլիս ի մէպուսանճա գարար էտիւմիշ տիր: Ֆրանսա թամիրաթըն աղըր եիւքիւ իլէ պէրապէր, պու նէվ տիկէր Փաղլա աղըր պօյունտուրուգլար ալթընա կիրմիշ տիր, իլավէթէն սու եօլլարը քիւշատը, ըրիթըմ ինչասը, Մարօք հարպը մէսարիֆի վէ քիւշիւք միւթթէհիտլէրի օլան Եուկօ-Սլավիայա վէ Բօլանտայա փարա վէրմէք եիւքիւնէ տէ թէհամմիւլ էյլէյօր:

Թամիրաթըն ինչասընտաքի թագիպ էտիլէն ուսուլ Ֆրանսըգ սիյրէթինի օ գատար թէպտիլ էյլէմիշ տիր քի անլէրի պօրճ էթմէյէ վէ խարաֆա ալըշտըլմըլ տըր: Պու սուրէթտէ օթօմպիլլէր իշթիրա էտիւմէքտէ տիր: էվլէլ Ֆրանսատա օթօմպիլլէրին ատէտի 10,000 իքէն պու կիւն 400,000ի կէշմիշ տիր: Պիր զագէ թա պու ահվալա գարըլ շէօյլէ պիր իսթարաթտա պուլունույօր: «Պիղ իգօնօմի լուղէթինի աթէշտէն հարֆլար իլէ եաղըպ վէ եանան ալայիմ իլէ թամիմ էթմէլի իգ. հարպ պիղիմ իշիւն պիր խարաֆ մէքթէպի օլմուշ տըր»:

Պալատաքի ումում ահվալա նաղարէն Ֆրանսա միւթաղպէլտէ պիր մալիյէ մուգայաճ գասընտան կէշէճէք տիր, լաքին պու մուգայաճա կէլիպ կէշէն պիր գասըրղա միւսիւլլիւ օլաճագ տըր: Մէմլէքէթ իսթիմալէն պիր միւտտէթ սէֆալէթէ թէհամմիւլ էտէճէք, լաքին

պու եալընը ֆազլա իշխմէյէ սէվզ էտէճէք տիր: Յրանսա պու կիւն եինէ թէճէսսիւմէ միւսսիտ սէրվէթ գուվէթինէ մալիք տիր:

Յրանսանըն ումում պօրճընա կէլինճէ, պու մէպլաղ 450 միլիար ֆրանք օլուպ պունտան ինկիլթէրլա վէ Ամէրիգայա օլան գըսմը դարիպէն 7 միլիար տօլար տըր: Յրանսըզլար ումումէն քէնտի միլլի դուրուրլարընա պինաէն Յրանսանըն քէնտի տէյնինի սօն սանթիմինէ գատար թէճտիյէ էտէճէյինի իլան էտիյօրլար: Մամաֆի տիկէր պիր թագըմ իսէ տիկէր միլլէթլէրին փարաճա ֆէտաքեարլընա պէտէլ Յրանսանըն տա քէնտի էվլատլարընը գուրպան վէրմիշ օլտուղուհու գիքը իլէ, հարպ պօրճընըն լաղվը իտտիասընը իլէրի սիւրմէքտէ տիրլէր:

Ամէրիգալը պիր միւլէլիֆ Յրանսանըն տէյնինին էտասը խուսուսընտա շու իսթարաթը եալմըլ տըր:— «Պու կիւն Յրանսատա սէյեհաշար թարաֆընտան տէօքիլէն փարա պիր պէօյիւք մէպլաղ տըր, 36,000 Ամէրիգալընըն տէվամի սուրէթտէ Յրանսատա գահվէլէրտէ մուլթանթան հօթէլ վէ լօգանթալարտա գէվզ ու սէֆա էտէրէք վագթ կէչիւրմէսի իգթիսատէն մուհիմ պիր վագաա տըր: Պու սէյեհաշարըն Յրանսայա իտիալ էթտիյի մէպլաղ թագրիպէն սէնէվի 200 միլիօն տօլար տըր, վէ պու մըգտար իսէ Յրանսանըն Ամէրիգայա թէճտիյէսի վաճիպ օլան սէնէվի թագսիտտէն ֆազլա տըր:»

Ուլասա Յրանսա պու ֆատիլէթի իլէ եաղընտա մալիյէճէ տախի էսքի մէվզիինի իհրաղ էտէճէք տիր:

ՍԵԴՐԱԿ ԷՎԽԱՆԵԱՆ

Յրանսըզգատան մուգթէպէս:

ՍԻՅԱՍԻ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

Մ. Ամէրիգանըն Սէնէթօրլարընտան օլուպ էրմէնիլէր վէ էրմէնի մէսէլէսինէ պէօյիւք մէրագը օլան Մ. Բինկ պու եագընլարտա էրմէնիլէրին Թիւրքիայա օլան ալագասընը չախսէն թէֆթիշ վէ թամիզ էթմէք իշիւն Թիւրքիայա կիթմիշ տիր: Օրատա էնգարէյի տէ գիյարէթ էտիպ Մուսթաֆա Բէմալ փաշա իլէ տօղրուտան միւլագաթտա պուլուհաճագ, պէլքի տէ միւլարիլէյին միւսաֆիլի օլաճագ տըր:—Անթիլ ատալար էհալիսի Յրանսանըն պօրճընա պէտէլ քէնտի ատալարընըն Մ. Ամէրիգայա վէ-

րիմէսինէ գարշը փրօթէսթօ էտիյօրլար. վէ քէնտիլէրին Յրանսայա մէրպութ օլտուղուհու սէօյլէյօրլար:— Ամէրիգանըն էն պէօյիւք իսթիպլէրինտէն վէ Տէմօգրաթ ֆըրգասը ռէիսլէրինտէն օլուպ սօն հաֆթալարտա թէքեամիւլ գազլի տալասընտա պիւթիւն գուվէթիլէ թէնիսի մէհքէմէսինտէ հարպ էտէն, Ուիլեմ ճէնինկ Պրայըն Յուլիս 26տա Տէյթօնտա գալպ խասթալըղընտան վէֆաթ էթմիշ տիր: Միւմա-իլէյ օ կիւնիւ 50,000 քիշիյէ նութգ էտիպ էօյլէ սօնու սաաթ 2տէ եաթմըլ վէ սաաթ 4½տա եաթաղընտա էօլիւ պուլուհմուշ տըր: Պրայըն իւշ տէֆա Ամէրիգա ռէիսլիյինէ նամգէտ օլմուշ իսէ տէ էքսէրիյէթ գալանամամըլ տըր: Ուիլսընըն ռիյասէթի էսնասընտա Պրայըն խարիճիյէ նագըրը իտի: Բիթապ ը Մուգատտէսէ հարֆիյէն ինանան պիրի օլուպ Մ. Ամէրիգատա թէքեամիւլ գազլինին տինսիլիք թէճտիլինէ գարշը գանուհար նէշը էթտիւմէք իշիւն օղրաշմաղա հաղըրլանըյօր իտի: Ամէրիգա դագէթալարը միւմաիլէյին իգթիտար վէ ճիտտիյէթինի թագտիր էտիյօրլար: Քէնտիսինին սիյասի խասթալարը պիլէ անը մէտհ ու սէնա էյլէմէքտէ տիրլէր:

Յրանսըզլար պէօյիւք պիր հիւճիւմ հարաքէթի եալըպ Ապտիւլ Բէրիմ օրտուսընա պիր չօգ թէլէֆաթ վէրէրէք անլէրի ֆիրարա մէճպուր էթմիշլէր: Էվվէլճէ Ապտիւլ Բէրիմ թարաֆընտան օլան պաղը գապիլէլէր Յրանսըզլարա իթաաթ կէօսթէրիյօրլար: Մալրիկ գապիլէլէր արասընտա Ապտիւլ Բէրիմին թէճտիրի զայպ օլույօր: Սպանիալըլար տախի տիկէր թարաֆտան Րիֆլէրի թօփա թուլուպ էքիլէրի եագմատա տըրլար: Յրանսատան Մարօգա քիւլիյէթլի ասքէր վէ մուհիմաթ կիտիյօր: Յրանսըզլար չիտտէթլի հիւճիւմէ պաշամըլար տըր: Ապտիւլ Բէրիմ տախի չիմալի թէփէլէրէ տօղրու չէքիլիպ սիփէրլէր վէ տէմիր թէլլէր իլէ մէվզիինի թահքիմ էտիյօր: Պու հաղըրլըզլար վէ զալէպէլէր նէթիճէսինտէ Մօրօգտա սուլհ իհթիմալը տահա գիյատէ արթմըլ տըր: Սուլհ շարթլարը մագամընտա աթիտէքի նօգթալար գիքը օլուհույօր. Րիֆլէրին իսթիլլալիյէթի, Րիֆլէրին Ֆէս Սուլթանըն խալիֆ թանըմալարը, Ապտիւլ Բէրիմէ «Էմիր» իւնվանը վէրիւմէսի, Րիֆլէրին մահտուտ պիր միգտարտա օրտու հըֆզ էտէպիլմէլէրի վէ սաիրէ: Ապտիւլ Բէրիմ հալա սուլհա թալիպ օլմայօր գիրա Յրանսանըն շարթլարընը պիլիյօր: Այնի

զէմանտա տէնիզ ապլօգասը տախի թէէսիրինի կէօսթէրիօր: Հիւճիւմ թէչէպպիւսիւ Ֆրանսա սրզլար թարաֆընա կէչմիշ տիր:— Ֆրանսա հիւքիւմէթի էճնէպիլէր իւզէրինէ տահա սըզը պիր գօնթրօլ գօյմաղա գարար էթմիշ տիր: Էվ-վէլ Ֆրանսա տա 1,700,000 էճնէպի վար իմիշ, չիւտի 3,000,000 օլմուշ տըր:

Ինկիլթէրրատա 4,000,000 նուֆուս էհալի սէնէ զարֆընտա իանէ իչիւն հիւքիւմէթէ միւրաճաաթ էթմէյէ մէճպուր պուլունուլօրլար, 1,300,000 քիմսէ իշսիզ կէզիյօրլար: Մուհարէպէտէ խըտմէթ էթմիշ օլան նիչէ ասքէրլէր վէ մէմուրլար պու կիւն սօղազլարտա եա քիպ-րիթ սաթարագ եախօտ թէրէնիւմ էտէրէ կէչիմէրինի չըգարմաղա չալըյօրլար: Պու իսէ ինկիլթէ միլլէթի իչիւն փէք մուհիմ պիր մէսէլէ թէչքիլ էթմէքտէ տիր: Ինկիլթէրրա փարլամէնթօսընտա Հինտիսթան Նազըրը միւսթէչարը Պօլէվիլէրին Հինտիսթանտա վէ հուտուլարտա պէօյիւք փրօփականտա եափտըզլարըն պէյան էթմիշ տիր: Պու հարաքէթ տօղրուտան Գօմիւնիստ րէիսլէր թարաֆընտան իտարէ օլունուլօր իմիշ:— Չէմպըրլէյն Չինտէքի Պօլէվիլէր թահրիքինէ գարչը նէ մէսլէք թուլթաճաղը սուալընա ճէվապէն մէսլէյնին փէք միւլքիլ վէ վէլիմ պիր հալ քէսպ էթմիշ օլտուղունը պէյան էյլէմիշ տիր:— Մուսուլ մէսլէյսինէ տաիր ճէմիյէթ ի ազվամըն գօմիսիօնը քէնտի գարարլարըն հազըր էթմիշ օլուպ եազընտա նէչը էյլէյէճէլէր տիր: Ինկիլթէրրա իրազըն մէնտէյթինի տէօրթ սէնէտէն թէրք էթմէք սէօզիւնիւ էթմիշ իտի, էօյլէ օլուրսա ճէմիյէթ ի ազվամ Մուսուլը թիւրքիայա թէրք էթմէքիլի, լաքին էյէր Մէնտէյթ իչի 20-25 սէնէ իչիւն թէչմին էտիլիրսէ Մուսուլը Իրազա թէսլիմ էթմէյի տիւշիւնիլօր իմիշ:

Ալամանլարըն թէչմինաթ մուհազէտէսի իչիւն վէրտիյի ճէվապտա 3 մուհիմ նօթթալար վար: 1. Պու եէնի ահտնամէնին էվլէլէրլէրէ օլան ալազասը: 2. Հաքէմ մէսլէլէրլէրտէ Ալամանիանըն մէվլիի: 3. Ալամանիանըն ճէմիյէթ ի ազվամ տիւսուլի: Ալամանիա զանն էտիյօր քի ահտնամէլէր թարաֆէյնի մուվաֆա գաթըլլէ թէպտիլ օլընա պիլի: Թէրք ի թէսլիւհաթ մէսլէյսինտէ Ալամանիա ախէրլէր տախի թէրք էթմէտիքճէ քէնտինին չիմտիքի հալտէ գալմասը սուլհա թէչլիքէ օլապիլիւր տէյոճ տիւշիւնիլօր վէ հէր պիր գարար իքի թարաֆ մուսալաթ իւզէրինէ թէչսիս օլունմալը տէյօր:

Բուսիատա Գօմիւնիսթլէրին իհրաիյէ հէյէթի եէնի պիր փրօփականտա պաշլամը օլուպ պունըն մէրքէլլէրի Իսթամպօլ, Իսկէնտէրիյէ, Պուէնօս Այրէս, Թէհէրան վէ սաիրէ օլաճագ: Պունըն իչիւն սալթ Իսթանպօլա 40,000,000 ալթուն ըուպլի կէօնտէրիլմիշ տիր: Աճէմիսթանտա տախի Պօլէվիլէր աճէնթլէրին Ֆաալիյէթի արթմը վէ էճնէպիլէրէ խուսուսա ինկիլթէրէ գարչը պիր հարաքէթ պաշլամը տըր: Թէհէրան հիւքիւմէթինին Անկլօ-ֆէրսիյան կաղ եաղը իմթիյազլարըն լաղվ էթմէսինի իսթար էտիյօրլար: Պօլէվիլէր իրան հուտուլտընա չօգ տէֆա հիւճմ էտիյօրլար վէ Ատրպէյճանա, Շասպ տէնիզի թարիքի իլէ աշաղըլարա, Աճէմ քէօրֆէզի հուտուլարընա վէ Պէլուճիսթանա գատար կիրմիշ տիրլէր:— Բուսիանըն Չին սէֆիրի Գարախան Մօսգօվատա խարիճիյէ նէգարէթինտէն մուհիմ պիր վազիֆէ իչիւն չաղըրըլմը տըր:

Լէհիսթանտա պուլունան 15,000 Ալամանլարըն թարտ օլունմասընա գարչը Ալամանիա տախի Ալամանիատա պուլունուպ Լէհիսթան թէպաասը օլմագ իտտիա էտէն էհալիյի Ալամանիատան Լէհիսթանա թարտ էթմիշ տիր: Հէր իքի թարաֆտան խանէլէրինտէն թարտ էտիլէն պու պիչարէ էհալինին ատէտի 50,000է պալիզ օլույօր:— Բուս-Լէհ հուտուլտընտա պիր Բուս գապիթ գարչտաքի Լէհ գարագօլ ասքէրլէրինի Պօլէվիլէր օլմաղա տալէթ էտիպ օնլարըն սիւքիւթիւնտէն իգնա օլտուլար զանն էյլէմիշ վէ հուտուլտը կէչտիյինտէ գաթլ օլունմուշ: Պունըն իւզէրինէ Բուս վէ Լէհի ասքէր արասընտա չարիւլմագ օլմուշ տըր:

Սէրպիատա էվլէլէճէ Պօլէվիլէր իլէ ալազատա օլուպ Մօսգօվալա կիթտիյի իչիւն միլլէթ խաինի տէյու իթհամ օլունուպ հապս էտիլմիշ օլան խրուաթ Չիւրրա Փըրգասը րէիսի Բատիշ խրուաթլար թարաֆընտան մէպուս ինթիլապ օլունմասը իլէ տէրհալ հապստան չըգարըլմը վէ միւմալիլէյս Ալէքզանտըր փատիշահ հուղուլ վէ միւմալիլէյս Ալէքզանտըր փատիշահ հուղուլ վէ միւմալիլէյս տիր: Բատիշ պէյանաթընտա տէյօր քի, Պիզ խրուաթլար ճիւճիւրիյէթ իսթէյօրըլ: լաքին փատիշահ տա չիմտիլէ իթիւրազ էթմէյիլ անճագ խրուաթիա միւսալի իմթիյազլար իլէ Սէրպիա Ֆէտէրանիօնըն պիր գըմը օլմալը տըր: Եանի Բուսիատա օլտուղու կիպի պիր իտարէ իսթէյօր: Օրատա խրուաթլար Գաթօլիք օլուպ տահա միւթէալլէմ տիրլէր: Սըրպլար իսէ Օր-

Թոտոգս վէ տահա ազ միւթէալլէմ տիրէր:— Սըրպլար իլէ Պուլղարլար արասընտա Եունանլարա գարըն պիր կիզլի իթթիֆազ օլմագտա իտիյի անլաշըլըյօր: Սօֆիատան Վարնայա կիտէն շմէտիֆէրի գօմիւնիսթէր պէրհաւա էթմէք իւզրէ պօմպա գօյմուշլար իսէ տէ արայա պիր եիւք թրէյնի կիրիպ գազա օնա թէստտըֆ էթմիշ վէ չօգ գիյան օլմամըշ: Եունանլար տօնանմայը թէնսիգ վէ թանզըմ էթմէյի գարար էթմիշլէր տիր:

Զինտէ Վուշօլ լիմանընտա պուլունան Ամէրիգա զըրհըսընա վէ ինկիլիզլէրէ Զինլիէր էրզագ վէրմէյօրլար: Ամէրիգա գօնսօլսը օրատաքի ինկիլիզլէրէ չըգմալարընը թաւսիյէ էտիյօր: ինկիլիզ վէ ծափօնիա էմթասսընա գարըն պօյգօթ տէվամ էտիյօր վէ օնլարըն թիւարէթինէ չօգ գիյան վէրիյօր: Պու մէսէլէ իչիւն էճնէպի թիւարէթ օտալարը իլէ գօնուշմագտան պիլէ Զինլիէր իմթինա էտիյօրլար:— Պէօյիւք տէօլլէթլէր Զին մէսէլէսի հագգընտա իթթիֆազ էյլէմիշ տիրլէր վէ եագընտա Փէքին մուվազգաթ հիւքիւմէթինէ պիր նօթա թագտիմ էտէճէքլէր: Պու իթթիֆազա կէօրէ կէօմիւքլէր մէսէլէսի թէքրար տիւշինլիւկ էճնէպիլէրին իմթիյազլարը մէսէլէսի տախի գօնուշուլաճագ տըր: Փէքինտէն նէշը օլունան Մին Պօա զագէթասը եագըլօր: «Ճիհատ խիթամ պուլմատը. ինկիլթէրրա պիզի 1842 ահտնամէսի շէքիլ ալթընտա սագլամագ իսթէյօր: Օլ պիր տէօլլէթլէրտէ պունա բագի տիրլէր: Պիզ նէ նօթա իսթէրիզ նէ պէյն էլ միլէլ ահտնամէլէր: Զինին պախթսըզըլընա սէպէպ օլան մէսէլէր գալտըրըլմալ տըր, պու իսէ եա պէյն էլ միլէլ պիր մէճլի» իլէ օլուր եա Մուսթաֆա Քէմալըն եափաղըր եօլտա Զինի գուրթարմալը իզ:»

Հէնագ.—Վահապիլէրին ըէսի Սաուտ Հէճագըն սապըգ գրալը Հիւսէյնի Մէքէտէն թարտ էթմէսի իւզէրինէ Հիւսէյն վէ մախտումը Ալի ձիտտէյէ իլթիւմ էթմիշ օլտուգլարընտան պու սէնէ հաճիլէրին ձիտտէ թարիզիլլէ տէյիլ տէ անըն չիմալընտա պուլունան Բապիդտէն Մէքէյէ կէլմէլէրինի էմր էյլէմիշ տիր: Վէհապիլէրէթ թիւթիւն իշմէք հարամ օլտուգու իչիւն հաճիլէրին թիւթիւն իշմէլէրի տէ եասագ էտիլմիշ տիր:

Սիւրիա.—Պէյրուլթա մէսքէնլէրին իճարլարընը փահալը օլտուգունա գարըն փրօթէսթօ էթմէք իւզրէ պէօյիւք պիր նիւմայիշ իճրա

օլունմուշ վէ 3 ատէմ թէլէֆ օլուպ պիր չօգ քիչի եարալանմըշ տըր: Փօլիս վէ ասքէր մէթրէյլօզ իլէ Էհալիյէ աթէշ էթմէյէ մէճպուր օլմուշլար տըր:— Լիփանանտա Պէյրուլթա մէպուս ինթիսապը փէք փաթըրթըլը օլմուշ տըր: Էհալի իքի փարթի օլուպ պիրի հիւքիւմէթ թարաֆտարը վէ օլ պիրի մուխալիֆ իմիշ: Հէր իքի թարաֆ տախի ըէյլէր սաթուն ալմագ իչիւն 4-5 միլիօն Փրանք սարֆ էթմիշլէր: Էհր պիր ըէյ 2-5 Սիւրիա լիրասընա սաթըլմըշ: Հայլարտան Ռամկալար վէ Հնչակեանլար հիւքիւմէթ փարթիսինէ, Դաշնակցականլար աքսի թարաֆա ըէյ վէրմիշլէր: Արատա գաւղա, վուրուշ, հաթթա սիւահ իսթիմալի տէ վուգու պուլմուշ տըր:

Թիւրքիստա ինկիլիզ թէպաալարընըն գիյանլարընըն թահսիլի Լօզան ահտնամէսինին շարթլարընտան տըր: Պունուն իչիւն Թիւրքիանըն Ալամանիա վէ Ավսթրիատա օլան էմանէթ փարալարը գապթ օլունմուշ իտի: Պու փարաքեաֆի կէլմէյօր իմիշ վէ զագէթալար ինկիլիզ թէպաալարընըն գիյանը թէմամէն վէրիլմէլի տիր տէյու հիւքիւմէթէ հիւճմ էտիյօրլար:— Սինսինաթիսին Արթուր Նաշ իսմինտէ պիր Փապրիգաթօր քի ամէլէսինէ եիւքսէք իւճրէթ վէրմէք իլէ շէօհրէթ քէսպ էթմիշ տիր, պու տէֆա 250,000 տօլար վէրմիշ քի պու փարա իլէ Թիւրքիանըն 6 պէօյիւք շէհրլէրինտէ Թիւրք-Ամէրիգա գլիւպլէրի աշըլսըն, օրատա Ալթուն Գանունը վէ Քրիսթիյանըլը Թիւրքլէրէ էօյրէթսինլէր: Օրատա տին թալիմի օլմայաճագ իմիշ, անճագ Քրիստոսըն էօմիւ թարիֆ օլաճագ իմիշ:— Ատանա, Էրզըրում վէ Սամսունտա թէլէկրաֆ մէմուրլարը այնի կիւնտէ թաթիլ ի էշլալ էյլէմիշլէր տիր: Պունըն Գօմիւնիսթ հարաքէթի օլտուգու վէ Անատօլունուն չօգ եէրլէրինտէ թէշքիլաթ օլտուգու անլաշըլմըշ տըր: Պունլարըն ճիւլմէսի տէրտէսթ օլունուպ էնգարէ իսթիգլալ մահքէմէսինէ իրսալ օլունմուշ տըր:— Թարիգաթը Սալահիյէ ճէմիյէթի ազալարընտան եէնիլէր տախի պուլունուպ իսթինթագ էտիլմէքտէ տիր: Ասըլան Պիթլիս մէպուսը Եիւսիֆ Զիյանըն պիրատէրի վէ Շէյխ Ֆէթհուլլահ տախի տէրտէսթ օլունմուշ տըր:— Բում Մէթրօփօլիտլէրինտէն Տ. Եէրմանսըն Պէյ Օղլունտաքի էվինէ 4 Թիւրք կէլիպ «Սիզի վալի իսթէյօր» տէյու պիր օթօմօպիլէ գօյուպ կէթիւրմիւշլէր վէ Փէրա փալասըն արգասընտա ճէպրէն սագգալընը պըլըլընը թրաշ

էտիպ երեւելի ետրալարայ պրագմըւար տըր:— Սթանպօլտան տէրտէսթ օլունան դա—
զէթաճըլար էլ Ազիզէ եօլլանըլմըլ տըրլար:—
Սթանպօլտա Արապլար արասընտա տախի պիր
թէշքիլաթ օլտուղու անլաշըլմըլ 20 քիշի թահթը
նէզարէթէ ալընմըլ տըր: Պու ճէմիյէթ Արապ—
լարըն Աղքատախնամ շիրքէթի իմիշ: Ճիւմէ—
սինին խանէլէրի թէհարրի օլունմուշ տըր:—
Իմվալ ք մէթրուքէ րէսմէն սաթըլմադ իւղրէ
Սթանպօլտա պիր հիյէթ թէշքիլ օլունմուշ
տըր:— Թիւրքէր Մուսուլ մէսէլէսինտէ քէնտի
ալէյլէրինէ պիր գարար վէրիլմէք իհթիմալի—
նի հիսապա ալարագ ճէմիյէթի ազվամա մուլ—
թիւրէլէր վէրմիշ տիրլէր: Պու մուլթիւրէլէրտէ
Ինկիլիզլէրին Թիւրքիա լէհինէ րէյ վէրմէք իս—
թէյնէլէրէ գարշը էյլէտիյի ճէպը վէ շիտտէթ
զիքը օլունույօր. Ինկիլիզլէր իսէ պու մուամէլէ
ասալիշէ իսլալ էտէնլէրէ գարշը մէճպուրի ի—
տիյինի իտտիա էտիյօրլար:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

Մարսիլիատա Օտտօն Քէմփինտէ 2000 գա—
տար Հայլար սաքին իտիլէր: Պունլարտան չա—
լըչապիլէնլէրէ հաֆթատա 50 սէնթ վէրիւրէր
վէ Ֆազիլլէր, տուլլարա պիր շէյ վէրիլմէզտի:
Շիմտի Ֆրանսա տախիլիյէ նաղըրը ճնէպիլէր
տաիրէսի միւտիւրի Մարսիլիայա կէլիպ օրատա
պիր Մատուռ մէքթէպ օլտուղունու վէ միլլի
հայաթըն իտամէ էթտիւրիլտիյինի կէօրէրէք
պու հալ Ֆրանսըզլաշտըրմադ մէսլէյինէ գարշը
տըր տէյու քէմփի տաղըթմաղա գարար վէրմիշ
տիր: Պու փէրուչանլըղըն էօնիւնիւ ալմադ ի—
չիւն պիր հիյէթ Փարիզէ կիտիպ Մ. Փէնլիվէյէ
միւրաճաթ էտէճէլէր տիր:— Էվրօփա Հայոց
թեմական Վարչութիւնը Փարիզտէ իճթիմա
էթմիշ տիր: Պուլղարիսթան Հայլարը տախի
Էվրօփա Թեմինէ պիրլէշմիշլէր տիր: Քէզա
Բուսանիա վէ Եունանիսթան տախի Էվրօփա
Թեմինէ վէ պէօյլէճէ Էյմիւսիլիէ րապթ էտիւ—
միշ տիր: Այնի զէմանտա պիր Դատաստանա—
կան խորհուրդ տախի թէշքիլ օլունմուշ տըր:—
Լօնտրա թիւճարլարընտան Եզուլրոս Պէնլիյան
Պալազեան Սրբազանըն թէշվիզի իլէ 20,000 ֆր.
հէտիյէ էյլէմիշ տիր: 10,000ի Փարիզտէ մու—
հաճիր մէրքէզիլտէ քէնտի խամինէ պիր մէք—
թէպ իչիւն, 3,000ի Հ. Մ. Ը. Մ., 3,000ի Կար—
միր Խաչ, 1,000 տէ Աղքատախնամ իչիւն:

Պրն. Սոգրատ Թօփալեան մուհաճէրէթ էս—
նասընտա օն ալթը մահալլէրտէ էճզախանէ աչ—
մըլ վէ պու սօն տէֆատա Եունանիսթանըն Ա—
թինա շէհրինտէ իլք րուսսաթլը պիր էրմէնի
էճզախանէսի աչմաղա մուվաֆֆադ օլմուշ
տըր:

ՐԱՀՆԻԻՄԱՅԱ ԻԱՆԷ ԷՏԷՆԼԷՐ

Կ. Ա. Կէրթմէնեան (Փասատինա) \$100:
Մուհաճիրլէրէ Բահնիւմա իստա էտէնլէր.
Մ. Ա. Կէրթմէնեան (Փասատինա) 10. Մ. Ա—
վանոզեան (Նիւ Եօրք) 7, Տօզթ. Մ. Յովսէփ—
եան (Նիւ Եօրք) 3, Մ. Փիլիպպոսեան (Աթլան—
թա) 2, Չարլս Հաճընեան (Պրայթըն) 2: Աթլ—
տէքիլէր պիրէր ասէտ.— Տօզթ. Բ. Կոստանդ—
եան (Նիւ Եօրք), Կ. Մարկոսեան (Նիւ Եօրք),
Գրիգոր Աթթարեան (Ֆիլատէլֆիա), Ք. Փ.
Տամլամեան (Նիւ Եօրք), Հէրի Կիւլիւզեան
(Պրայթըն), Գեղուհի Կիւլիւզեան (Պրայթըն):

ՏՕԳԹ. Ա. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

530 W. 166th Street.—10 A.M.—1. P.M.

Tel. Billings 5018

194 Lexington Ave.—4—6.30 P.M.

Tel. Ashland 1461

ՄԻԻՆՏԵՐԻՃԱԹ

ՊէնՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍ.—

Քրիսթիանլըզտա Էսաւի Շէյլեր

Գուէյֆըրլար

ԲՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ.—

Պէօյիւք Բուհլար

Տուանըն Թէէսիքի

Մ. ԱՅՃԵԱՆ

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ.—

Տիմ վէ Իլմ

ՏՕԳ. Ա. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

Գուէյֆըրլար վէ Էրմէնիլէր

Կ. Ա. ՍԹԱՆՊՈԼԼԵԱՆ

Քիթապ ք Մուգատտէսի Նասըլ Անլաւալը

Մ. Կ. ՓԱՓԱՋԵԱՆ

ՄԻԻԹԷՆԷՎՎԻ.—

Ֆրանսա վէ Թամիրաք

ՍԵԴՐԱՔ ԷՎԱՆԵԱՆ

ՄԻՅԱՍԻ ԽԱՊԵՐԼԷՐ.—

ԱԶԳԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԷՐ.—